

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Potenciál rozvoje jednoty Orla v Ústí nad Orlicí

Bakalářská práce

Autor: Jiří Kada

Vedoucí práce: doc. Mgr. Pavla Slavičková, Ph.D.

Olomouc 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Potenciál rozvoje jednoty Orla v Ústí nad Orlicí“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího práce a uvedl/a jsem v ní všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne 17. 4. 2023

Podpis Jiří Kada v. r.

Poděkování

Poděkování patří starostovi jednoty Orla v Dolní Dobrouči Janu Maříkovi, který mi poskytl materiály týkající se místní jednoty. Dále děkuji doc. Mgr. Pavle Slavíčkové, Ph.D. za odborné vedení mé práce a za čas, který mi věnovala. Děkuji rovněž své rodině, která mě do organizace Orel přivedla.

Obsah

Úvod	7
Teoretická část práce.....	9
Organizace Orla v rámci ČR.....	9
1. Cíle Orla.....	9
2. Územní členění Orla a jeho organizace	9
3. Členství	11
4. Členské příspěvky.....	12
5. Pojištění	12
Orel jednota Ústí nad Orlicí	13
6. Historie jednoty.....	13
6.1. Období od založení do roku 1948.....	13
6.2. Období od roku 1948–1990	16
6.3. Obnova po roce 1990.....	16
6.4. Obnova po roce 2018.....	18
7. Činnost a hospodaření v letech 2018–2022	18
7.1. Rok 2018.....	18
7.2. Rok 2019.....	19
7.3. Rok 2020.....	22
7.4. Rok 2021.....	25
7.5. Rok 2022.....	27
8. Propagace jednoty.....	30
9. Shrnutí a závěrečný komentář k jednotě:.....	31
Orel jednota Dolní Dobrouč.....	33
10. Historie jednoty.....	33
10.1. Období od založení do roku 1948	33
10.2. Obnova po roce 1992	35

11.	Činnost a hospodaření v letech 2018–2021	36
11.1.	Rok 2018	37
11.2.	Rok 2019	39
11.3.	Rok 2020	41
12.4.	Rok 2021	43
12.	Propagace jednoty	46
13.	Shrnutí a závěrečný komentář k jednotě:	46
	Závěrečné shrnutí teoretické části	48
	Praktická část práce	49
	Úspěšně pořádané akce a jejich potenciál	49
14.	Sportovní akce	50
15.	Kulturní	55
	Uspořádání nových významných akcí	58
16.	Cyklopout' s Orlem	59
17.	Běžecký závod – memoriál Václava Bíbuse	61
	Rozšíření pravidelné sportovní činnosti	62
18.	Dosud fungující pravidelná sportovní činnost	63
19.	Dotace poskytované na děti a mládež	63
20.	Příklad zavedení a finanční náročnosti cvičení dětí	64
21.	Zastřešení soukromých sportovních aktivit Orlem	66
	Shrnutí praktické části	68
22.	Kulturní akce	69
22.1.	Výstava betlémů	69
23.	Sportovní akce	71
23.1.	Městská liga ve Stiga hokeji	71
23.2.	Cyklopout' s Orlem	72
23.3.	Běžecký závod – memoriál Václava Bíbuse	72

23.4. Zavedení pravidelných sportovních aktivit.....	73
Závěr	75
Summary.....	76
Seznam použitých zdrojů	77
Seznam obrázků.....	81
Seznam tabulek	82
Seznam příloh.....	84

ÚVOD

Sportovní organizace Orel sdružuje na území České republiky více než 200 jednot a její zaměření má tři hlavní pilíře činností, kterým se věnuje: sportovní, kulturní a duchovní. Orel jednota Ústí nad Orlicí je pobočný spolek této organizace. Jednota má v Ústí nad Orlicí mnohaletou tradici, a to i přesto, že byla její činnost během fungování celkem čtyřikrát přerušena. Vznik této jednoty ve městě se datuje rokem 1911. K poslednímu obnovení jednoty došlo na podzim roku 2018.

Po poslední obnově se jednota věnuje kulturní i sportovní činnosti, částečně i díky svému zaměření činnosti duchovní (Orel vznikl jako katolická sportovní organizace) a v členství sdružuje cca 60 členů z Ústí nad Orlicí a okolí napříč věkovými kategoriemi.

Myšlenka, proč zpracovat tuto bakalářskou práci, vznikla díky tomu, že patřím mezi šest osob, které se podílely na obnově jednoty v roce 2018 a nyní zastávám již druhé volební období funkci starosty jednoty. K zapojení se do této organizace mě přiměla především rodinná tradice, jelikož členové naší rodiny jsou členy Orla již čtvrtou generací.

Ke zpracování tématu potenciálu jednoty v Ústí nad Orlicí mě přivedla potřeba zmapovat, jak by bylo možné více rozšířit členskou základnu jednoty, získat větší finanční prostředky na její fungování a budovat povědomí o jednotě mezi občany města Ústí nad Orlicí. Toto jsou hlavní cíle mé bakalářské práce.

V bakalářské práci jsem využil několik hlavních zdrojů. Ke zpracování historie analyzovaných jednot jsem využil archiv jednoty Orla v Ústí nad Orlicí, ve kterém se nachází poměrně velké množství dochovaných materiálů, dále jsem využil zápisy z výročních schůzí a účetnictví jednot. Významnou část práce rovněž tvoří mnou zpracované návrhy na rozvoj činnosti včetně zmapování potenciálu významných akcí a finančních analýz k vybraným akcím.

Část bakalářské práce věnuji také analýze a historii jednoty Orla v Dolní Dobrouči, a to především z důvodu podobných parametrů jednoty Dolní Dobrouč s jednotou v Ústí nad Orlicí a z důvodu dobrého fungování této jednoty. Právě tuto jednotu jsem vybral rovněž z důvodu podobných podmínek pro fungování, jako má jednota v Ústí

nad Orlicí, jelikož jednota Dolní Dobrouč má podobně velkou členskou základnu, nevlastní žádné sportovní ani jiné prostory a nachází se v Pardubickém kraji. Vzhledem k tomu, že patří rovněž do Pardubického kraje, má stejné dotační možnosti z kraje a župy jako jednota Ústí nad Orlicí. Dalším důvodem, proč jsem tuto jednotu zvolil k analýze, byla má znalost jednoty a úzká spolupráce s jejím starostou Janem Maříkem. O činnosti této jednoty rovněž mám detailní přehled, jelikož v této jednotě jsem v kontaktu i s dalšími jejími členy.

TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE

Tato část práce je věnována analýze současného stavu. Tato analýza zahrnuje především představení a strukturu organizace Orel, detailní zpracování dvou vybraných orelských jednot, jejich historii, provozované aktivity a významnou část rovněž tvoří přehled o finanční situaci v jednotách. Součástí každé jednoty je i detailní zpracování propagace jednoty a závěrečný shrnující komentář k vybraným jednotám.

Organizace Orla v rámci ČR

Tato kapitola představuje základní cíle Orla, jeho fungování, členění a další podstatné záležitosti, jako je členství v Orlu a pojištění členů a majetku.

1. Cíle Orla

Orel je veřejně prospěšný spolek působící na celém území České republiky. Hlavním cílem Orla je *„provozování a organizování sportu a tělovýchovy, duchovních, kulturních, sociálně-výchovných aktivit a charitativních i dalších významných projevů lidské kultury vychovávat své členy, především děti a mládež, na základě křesťanských, zvláště katolických zásad, a pečovat o hmotný a nehmotný majetek.“*¹ K dosažení svých cílů může Orel vykonávat i hospodářskou činnost, ovšem pouze jako činnost vedlejší.

2. Územní členění Orla a jeho organizace

Organizaci Orel tvoří župy a župy jsou tvořeny jednotlivými jednotami. Nejvyšším orgánem Orla ČR je Ústřední sjezd, činnost v rámci celé ČR koordinuje ústředí Orla v Brně. Orel na všech úrovních (ústředí, župa, jednotka) má vždy 3 statutární zástupce, kteří mají stejná práva a povinnosti (jedná se o funkci starosty, místostarosty a sekretáře), a má zřízený kontrolní orgán (revizní komise). Na všech úrovních Orla je volební období čtyřleté.²

¹ *Stanovy Orla*. Brno, 2019, s. 1

² *Tamtéž*, s. 4

Česká republika je rozdělena na 23 žup (viz obrázek 1³), z toho největší koncentrace žup a jednot se nachází historicky na Moravě. Jednotlivé župy jsou tvořeny jednotami, které se na jejím území nacházejí. Župa s největším počtem jednot je župa Sedláková (32 jednot), naopak nejmenší počet jednot je v župě Trochtově a Kozinově (2 jednoty). Župy nesou většinou názvy dle významných historických osobností, jako je např. župa Šrámkova, Brynychova, Sušilova apod.⁴

Mapa orelských žup

Obrázek 1: Mapa orelských žup vč. měst a obcí, kde má župa zřízeno sídlo

Nejvyšším orgánem župy je župní sjezd. Dále je župa řízena župní radou, která se musí scházet alespoň 2x ročně, a župním předsednictvem, které zajišťuje činnost župy mezi zasedáními župní rady. Župa má rovněž zřízenou župní revizní komisi.⁵

Orel v současné době eviduje kolem 20 tisíc členů. Konkrétně k 8. 3. 2023 je to 19 919 členů. Členská základna se neustále vyvíjí, ale stále má stoupající tendenci, což lze považovat za velmi pozitivní zprávu.

³ XVIII. Ústřední sjezd Orla: 26.5.2019. Brno, 2019

⁴ Orel.cz [online]. 2012 [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://orel.cz/?ukaz=zupy>

⁵ Stanovy Orla, s.. 8-9

Během historie působení Orla v naší zemi prošla členská základna organizace značným vývojem. Největšího počtu členů dosahovala v 1. polovině 20. století, kdy se členská základna rozšířila na více než 200 tisíc členů. Po třetí obnově (v roce 1991) je evidováno v Orlu 3130 členů v celkem 19 župách a 203 jednotách. Počet členů se postupně navyšoval s tím, jak se dařilo v jednotlivých jednotách rozvíjet činnost a získávat pro orelskou myšlenku mladou generaci, jelikož po roce 1990 obnovovali jednoty především členové, kteří ještě pamatovali fungování Orla do roku 1948.

S potěšením lze konstatovat, že orelskou myšlenku se postupně dařilo a daří předávat. Svědčí o tom vývoj členské základny a množství akcí, které jednotlivé jednoty pořádají. I když se již nepodařilo a pravděpodobně nikdy nepodaří navrátit do původních počtů členů a orloven, které byly před rokem 1948, je organizace Orla dnes stabilizovaná a je důležitou součástí sportovního dění v naší republice.⁶

Nejmenší organizační jednotkou je jednota. Ta je pobočným spolkem a zakládá se rozhodnutím župního předsednictva. Pro vznik jednoty je nutné sestavit přípravný výbor z alespoň 6 osob starších 18 let.⁷

Nejvyšším orgánem jednoty je členská schůze, kterou tvoří všichni členové jednoty, a musí se uskutečnit alespoň 1× ročně. Mezi členskými schůzemi je jednota řízena radou jednoty, která je tvořena 3–9 členy, kteří jsou zvoleni na členské schůzi. Hlavním cílem rady jednoty je nejen vést činnost mezi schůzemi, ale rovněž ustavovat odborné rady, schvalovat zástupce do župní rady, jmenovat sekretáře, schvalovat přijetí členů a hospodařit s majetkem jednoty.⁸

3. Členství

„Členem Orla se může stát fyzická osoba, která se zavazuje respektovat stanovy. Osoby mladší 15 let se mohou stát členy Orla jen se souhlasem zákonného zástupce. Členství v Orlu je dobrovolné.“⁹ V Orlu jsou dva druhy členství: řádné a přidružené. Druh členství určí rada jednoty. S řádným členstvím je spojeno hlasovací právo.

Členství vzniká písemným vyplněním přihlášky a jejím schválením radou jednoty. Seznam členů jednoty je evidován na ústředním sekretariátu, který rovněž vydává

⁶ *Orel.cz: Historie Orla* [online]. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: http://www.orel.cz/stare/profil/historie_16.html

⁷ *Stanovy Orla*. Brno, 2019, s. 10

⁸ Tamtéž, s. 10-12

⁹ Tamtéž, s. 1

členské průkazy. Zánik členství v Orlu nastane buď úmrtím člena, jeho vystoupením, vyškrtnutím pro neplacení příspěvků, vyloučením, nebo zánikem jednoty.¹⁰

Členové mají právo účastnit se činnosti Orla, volit a být volen do orgánů Orla (člen starší 18 let) a právo na informace o rozhodnutích a usneseních Orla. Členové mají povinnost se podílet na činnosti v souladu se stanovami a platit členské příspěvky (řádné a příp. mimořádné).¹¹

4. Členské příspěvky

Řádný členský příspěvek je hrazen 1× ročně začátkem roku, na který je příspěvek určen. K roku 2023 je výše členského příspěvku 200 Kč za každého člena. Tato částka je nyní jednotná a již není zvýhodněné členství pro děti a seniory, jako tomu bylo do roku 2019.¹²

Povinnost vybrat členské příspěvky má rada jednoty, která je následně za všechny členy odvede v plné výši na příslušnou župu. Župa je následně odvede na ústředí Orla. Poměrná část (50 %) z příspěvků je jednotě vrácena jako příspěvek na činnost a zbylých 50 % si mezi sebe rozdělí ústředí a příslušná župa. Ty následně část členských příspěvků, kterou si ponechají, využívají na pořádání ústředních a župních akcí.¹³

Rada jednoty může rozhodnout i o mimořádném členském příspěvku. V takovém případě mají všichni členové Orla povinnost jej uhradit. K takovéto situaci může dojít např. v případě nutnosti získání finančních prostředků na uspořádání orelských akcí, opravu orloven apod.¹⁴

5. Pojištění

Orel ČR je včetně svých orelských jednot pojištěn, a to nejen na pojištění majetku, ale i úrazové pojištění, které se týká rovněž jednoty v Ústí nad Orlicí. Pojištěn je každý člen/účastník po dobu pořádání a organizování veškerých aktivit včetně organizovaných cest na tyto akce. Toto pojištění platí na akcích organizace pořádaných po celém světě.

¹⁰ Tamtéž, s. 2-3

¹¹ Tamtéž, s. 3

¹² Zápis z 6. zasedání Ústřední rady Orla [online]. Brno, 2018 [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://orel.cz/soubory/Z%C3%A1pis_z_6%20UR_dne_28%204%202018.pdf

¹³ Stanovy Orla. Brno, 2019, s. 12

¹⁴ Tamtéž

Pojištění je rovněž rozděleno podle věku členů (do 18 let a nad 18 let), kdy hlavním rozdílem je denní odškodné za dobu léčení úrazu a pohřební výlohy.¹⁵

Orel jednota Ústí nad Orlicí

Kapitola se zabývá historií jednoty a detailně mapuje především činnost a hospodaření od obnovy v roce 2018 do roku 2022. Rovněž je část této kapitoly zaměřena na propagaci jednoty a její shrnutí.

6. Historie jednoty

Tato kapitola poskytuje stručný přehled historie jednoty Orla v Ústí nad Orlicí od počátků jednoty až do obnovy v roce 2018.

6.1. Období od založení do roku 1948

Předchůdcem Orla v Ústí nad Orlicí byl spolek Svatojosefská jednota katolických jinochů a mužů, který byl založen v roce 1892 šestadvaceti členy a zaměřoval se na náboženskou, kulturní a sportovní činnost. Již v roce 1894 čítá spolek 96 členů. Svatojosefská jednota si pořídila slavnostní prapor, který v 1. polovině 20. století využívala jednota Orla na slavnostní příležitosti. Na přelomu 19. a 20. století pořizuje spolek dům od p. Adamcové, ve kterém má Konsumní jednota Svépomoc svoji prodejnu. Díky zisku

Obrázek 2: Dům Katolických spolků

z prodejny bylo možné v roce 1907 postavit na přilehlém pozemku Dům katolických spolků (viz obrázek 2¹⁶), jehož součástí byl i sál určený na kulturní a sportovní aktivity. Jelikož byl ovšem dům nedostačující, již v roce 1914 byl přestavěn a rozšířen.¹⁷

Založení Jednoty československého Orla v Ústí nad Orlicí (později Tělovýchovná jednota Orel Ústí nad Orlicí, nyní Orel jednota Ústí nad Orlicí) je datováno

¹⁵ Úrazové pojištění členů sportovních organizací [online]. Pojišťovna VZP [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://orel.cz/?ukaz=ke_stazeni

¹⁶ Ousti.cz: Malé scéna [online]. In: [cit. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.ousti.cz/misto/mala-scena/>

¹⁷ Orelský svazek vydaný u příležitosti obvodového cvičení v Ústí nad Orlicí: V., VI., a XI. okrsku východočes. župy Brynychovy ve dnech 7. a 8. července 1928. K. Brožek v Ústí nad Orlicí, 1928

do roku 1911, a jednota se tak zařadila mezi první jednoty patřící do 5. okrsku Brynychovy župy se sídlem v Ústí nad Orlicí.¹⁸ Nejprve byl založen Orel jako odbor Všeodborového sdružení, později byl ustanoven jako samostatná jednota.¹⁹

Ke své činnosti začal Orel využívat budovu Dům katolických spolků. Již v roce 1913 se uskutečnilo první velké veřejné cvičení, kterého se zúčastnil i starosta orla Mons. Jan Šrámek. Činnost se začala postupně rozvíjet, ovšem netrvala dlouho, jelikož v roce 1914 vypuknutím 1. světové války byla přerušena. V Domě katolických spolků byl zřízen lazaret, a proto zde nebylo možné vykonávat sportovní a kulturní aktivity. Činnost se obnovuje opět až v roce 1919.²⁰

Členové se účastnili okrskových a veřejných cvičení okolních jednot, probíhala pravidelná sportovní činnost všech věkových kategorií a členové pořádali kulturní akce (besedy, přednášky, plesy). V roce 1922 vzniká Dramatický odbor Jednoty Orla československého v Ústí nad Orlicí. Tento orelský odbor přebírá divadelní činnost po Svatojosefské jednotě včetně veškerého inventáře. Divadelní činnost měla pro Orla významné postavení až do roku 1948, jelikož se nejednalo pouze o druh zábavy pro členy, ale měla na fungování Orla vliv i z hlediska hospodářského, jelikož zisky za odehraná divadla činily značnou část příjmů.²¹

V Domě katolických spolků, který Orel využíval, měla jednota zřízenou knihovnu, ve které se nacházely tiskoviny duchovní, sportovní i další týkající se spolku. V roce 1928 dochází k přestavbě domu, kterou mají na starost právě členové Orla. I přes veškerou snahu snížit náklady a co nejvíce stavebních prací uskutečnit svépomocí, dosahuje přestavba částky 130 000 Kč. Hlavním cílem této rekonstrukce bylo přistavění jeviště.²²

V roce 1928 pořádá jednota významné obvodové veřejné cvičení čtyř okrsků. K tomuto cvičení byla vydána i brožura s programem a historií města a katolických spolků (viz obrázek 3²³).²⁴

¹⁸ *Památník Brynychovy župy čsl. Orla v Hradci Králové: 1906-1907, 1931-1932.* Hradec Králové: Družstevní knihtiskárna v Hradci Králové, 1932

¹⁹ MALÝ, Josef. *Kronika.* Ústí nad Orlicí, s. 69-71

²⁰ DUŠEK, Václav. *Jednota československého Orla Ústí nad Orlicí: 1911-1948.* Ústí nad Orlicí, 1987, s. 2

²¹ Tamtéž, s. 3

²² Tamtéž, s. 2

²³ *Orelský svazek vydaný u příležitosti obvodového cvičení v Ústí nad Orlicí: V., VI., a XI. okrsku východočes. župy Brynychovy ve dnech 7. a 8. července 1928.* K. Brožek v Ústí nad Orlicí, 1928

Další významnou akcí v historii jednoty byla oslava 20 let jejího fungování, která proběhla v roce 1931. V tomto roce jednota eviduje 193 členů. Členové se zúčastnili i dvou významných sletů, a to v Brně v roce 1922 a v Praze 1929 – Svatováclavské dny orelstva.^{25,26}

Členové se účastnili nejen sportovních a kulturních akcí v Ústí nad Orlicí, ale také akcí v rámci jednotlivých orelských okrsků a župních sletů. Vzhledem k tomu, že se jednalo o křesťanský spolek, měla duchovní část nezastupitelnou roli, např. cvičení bylo vždy zahájeno společnou modlitbou.

Od roku 1933 se Orel začíná věnovat branné výchově. Pořádá přednášky zaměřující se na vlast a dějiny a vzniká oddíl branné výchovy, kterého se účastní všichni členové od 17 do 35 let.²⁷

Orel se věnuje od 30. let stolnímu tenisu, ve kterém se účastní turnajů a také turnaje pořádá. Tyto turnaje pořádá i v sále Domu katolických spolků. V tomto sportu se pokračuje i po zákazu Orla komunistickým režimem, ale pod hlavičkou SK Ústí nad Orlicí (zkratka SK může znamenat sportovní klub, ale v historických materiálech se její výklad nepodařilo dohledat).²⁸

V roce 1936 jednota slaví 25 let od založení a je pořízen a posvěcen nový slavnostní prapor, na jehož financování se podíleli sami členové. U této příležitosti byl vydán i odznak.²⁹ V roce 1938 se v rámci Orla zakládá loutkové divadlo. Poslední veřejné sportovní vystoupení před zákazem Orla nacistickým režimem proběhlo v Klopotech v létě 1939.³⁰

Obrázek 3: Brožura vydaná k obvodovému cvičení

²⁴ Tamtéž

²⁵ Tamtéž

²⁶ *Album fotografií: 1911-1948. Ústí nad Orlicí*

²⁷ DUŠEK, Václav. *Jednota československého Orla Ústí nad Orlicí: 1911-1948.* Ústí nad Orlicí, 1987, s. 5

²⁸ Tamtéž, s. 5

²⁹ *Jednota čl. Orla 25 let.* K. Brožek v Ústí nad Orlicí, 1936

³⁰ DUŠEK, Václav. *Jednota československého Orla Ústí nad Orlicí: 1911-1948.* Ústí nad Orlicí, 1987, s. 4

V roce 1942 došlo k zatčení hlavních představitelů jednoty gestapem, kteří byli nejprve odvezeni do Pardubic a později do koncentračních táborů. Zástupce jednoty musel odevzdat i slavnostní orelský prapor z roku 1936 a dorostenecký prapor.³¹ Veškerý majetek byl zabaven. Jednalo se o tělocvičné nářadí, poháry, nábytek, nádobí, knihovnu a veškerou hotovost vč. všech seznamů členů a dalších dokumentů.³²

V roce 1945 dochází postupně k obnově činnosti. Pořizuje se sportovní a další vybavení do Domu katolických spolků. Opět se hrají divadla, probíhají cvičení všech věkových kategorií a členové se účastní cvičení a akcí v rámci celé župy. V roce 1946 byla získána pro jednotu Orla chalupa v Říčkách v Orlických horách a začíná se s její rekonstrukcí. Cílem rekonstrukce chalupy bylo vytvořit rekreační zázemí pro členy a prostor pro tábory žactva.³³ V tomto období Orel v Ústí nad Orlicí eviduje celkem 251 členů všech věkových kategorií.³⁴

6.2. Období od roku 1948–1990

Po únoru v roce 1948 dochází ke sloučení všech tělovýchovných organizací. Orel je zrušen a veškerý majetek, který se podařilo za krátkou dobu sehnat, zabaven. Opět bylo zabaveno sportovní nářadí, nábytek, nádobí, kroje, jeviště, loutkové divadlo a další.³⁵ Část členů dramatického odboru přechází do divadelního spolku Vicena a ostatní členové se postupně zařazují do sloučené tělovýchovy.

V roce 1968 je režim částečně uvolněn a v Ústí nad Orlicí dochází ke snaze obnovit jednotu Orla. Začalo se s nacvičováním divadel, ovšem v malé míře např. u bývalých členů Orla na dvoře apod. Ovšem příjezd vojsk Varšavské smlouvy tyto plány překazil.³⁶

6.3. Obnova po roce 1990

Obnova Orla v Ústí nad Orlicí byla zahájena již 14. 11. 1990, kdy byla na místním děkanství v Ústí nad Orlicí přípravným výborem svolána ustanovující schůze, které se zúčastnilo 26 členů a bylo zvoleno vedení jednoty.³⁷

³¹ Tamtéž, s. 5-6

³² *Korespondence o majetku Jednoty čl. Orla v Ústí nad Orlicí: 1942-1945*

³³ DUŠEK, Václav. *Jednota československého Orla Ústí nad Orlicí: 1911-1948*. Ústí nad Orlicí, 1987, s. 6

³⁴ *Orelský kalendář: 1931*. Velké Meziříčí: Československý Orel v Brně, 1931, s. 59

³⁵ DUŠEK, Václav. *Jednota československého Orla Ústí nad Orlicí: 1911-1948*. Ústí nad Orlicí, 1987, s. 7

³⁶ JAKUBEC. *Kronika*. Ústí nad Orlicí, s. 74

³⁷ *Zápis z obnovené činnosti Jednoty čl. Orla v Ústí nad Orlicí*. Ústí nad Orlicí, 1990

Členové začali shánět informace ohledně navrácení majetku, kterým byla před rokem 1948 budova Dům katolických spolků (dnes Malá scéna). Postupně se začalo zjišťovat, zda je možné uplatnit nárok na navrácení a budovu získat zpět. Bylo zjištěno, že v roce 1951 převzala budovu ČKCH (Česká katolická charita) a budova byla v roce 1957 prodána. Rovněž bylo zjištěno, že budovu nevlastnil přímo Orel, ale pouze ji využíval; majitelem byl spolek Svatojosefská jednota v Ústí nad Orlicí. Vzhledem k těmto okolnostem k navrácení budovy ani dalšího majetku, který Orel před rokem 1948 vlastnil, nedošlo.³⁸

Jednota byla začleněna do župy Brynychovy a činnost se začala postupně rozvíjet. Mezi hlavní sportovní aktivity v 90. letech patřilo cvičení dětí, cvičení žen a stolní tenis, který se stal nejvýznamnější sportovní složkou v obnovené jednotě. Tenisté navázali spolupráci s Belgickou katolickou sportovní organizací a uskutečnily se 4 výměnné pobyty. Dále se účastnili turnajů v rámci Orla a mezinárodních her FICEP (Mezinárodní katolická federace tělesné a sportovní výchovy, která sdružuje katolické sportovní kluby ze 13 zemí. V České republice je součástí organizace pouze Orel).³⁹

Kulturní činnost byla zahájena dvěma seznamovacími akcemi, které se uskutečnily v Dlouhé Třebové a v Klopotech. Mezi další významné kulturní aktivity lze zařadit autobusové poutní zájezdy. Každoročně byl vypravován autobus i na Svatý Hostýn, kde vždy v srpnu byla hlavní orelská pouť.⁴⁰

V roce 2002 registruje jednota Orla 50 členů a je součástí župy Orlické. Kromě výše zmíněných aktivit se věnuje malé kopané pro muže a mládež a provozuje šachový kroužek. Orel využívá ke svým aktivitám pronajatých prostor.⁴¹ Činnost je financována v tomto období především z členských příspěvků, poplatků za cvičení a zájezdy, dotací od města Ústí nad Orlicí, příspěvků od župy a ústředí Orla. Mezi hlavní výdaje patří pronájem prostor, cestovné na závody a zájezdy, startovné a další drobné výdaje.⁴²

Vzhledem ke změně ve vedení jednoty a odstěhování několika aktivních členů se činnost postupně utlumuje a jednota se stává neaktivní.

³⁸ *Korespondence o navrácení majetku Jednoty čl. Orla v Ústí nad Orlicí. 1991*

³⁹ *Medián: Tematická příloha informačních novin ústecké farnosti. Ústí nad Orlicí, s. 4*

⁴⁰ *Tamtéž*

⁴¹ *Tamtéž*

⁴² *Hospodaření jednoty Orla v Ústí nad Orlicí. Ústí nad Orlicí. 1991-1999*

6.4. Obnova po roce 2018

V roce 2016 se uskutečnilo v budově Malé scény v Ústí nad Orlicí setkání seniorů, kteří vzpomínali na fungování jednoty Orla ve městě, a postupně začala zrást myšlenka znovu jednotu obnovit. Dne 24. 10. 2018 se uskutečnila na děkanství v Ústí nad Orlicí schůze přípravného výboru, které se zúčastnil i zástupce za župu. Hlavním bodem programu bylo obnovení jednoty, zřízení sídla a plán koncepce činnosti.⁴³

Jednota byla schválena 8. 11. 2018 župním předsednictvem, které se konalo v Orlovně na Orlici v Letohradě, a následně byl podán návrh na založení na rejstříkový soud v Brně a přihlášení členů. První výroční členská schůze a zároveň ustanovující schůze se uskutečnila 18. 11. 2018., na které bylo zvoleno vedení jednoty a schválen plán činnosti.⁴⁴

7. Činnost a hospodaření v letech 2018–2022

V rámci 5letého sledovaného období patřila jednota do župy Orlické, která kopíruje hranice Pardubického kraje. V letech 2018–2022 byla složena rada jednoty počtem 5–9 členů. Jednota neměla zřízeny žádné rady, pouze revizní komisi, která byla složena z předsedy a člena revizní komise.

Významný vliv v letech 2020–2021 měla na fungování jednoty koronavirová pandemie, díky které nebylo možné v plné míře vykonávat činnost. Rovněž bylo nutné vrácení části dotací. I přesto, že činnost byla omezena, se naštěstí podařilo udržet členskou základnu.

7.1. Rok 2018

Členská základna a činnost

V roce 2018 nebyla uspořádána žádná akce. Uskutečnila se pouze výroční členská schůze. Za úspěch v jednotě lze považovat, že se podařilo sehnat celkem 34 členů a že se podařilo sehnat členy všech věkových kategorií. Největší zastoupení po obnově měli v jednotě senioři, což se jeví jako přirozené, jelikož právě tato věková skupina si ještě pamatovala fungování po roce 1990 (někteří i do r. 1948) a mezi těmito členy bylo i několik členů, kteří se zapojovali a byli ve vedení jednoty v porevolučním období.

⁴³ *Návrh přípravného výboru na ustavení pobočného spolku. Ústí nad Orlicí. 2018*

⁴⁴ *Zápis z výroční členské schůze jednoty Orla Ústí nad Orlicí. Ústí nad Orlicí. 2018*

Rovněž někteří senioři vstoupili do obnovené jednoty Orla z úcty k práci svých rodičů, kteří v 1. polovině 20. století věnovali orelské myšlence velké úsilí.⁴⁵

Tabulka 1: Členská základna v roce 2018⁴⁶

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	0	34	+34
do 18 let	0	7	+7
18–59 let	0	11	+11
nad 60 let	0	16	+16

Hospodaření

V roce 2018 jednota neměla žádné příjmy ani výdaje. Vzhledem k tomu, že byla teprve ke konci roku založena, nebylo možné získat žádné finanční prostředky.⁴⁷

7.2. Rok 2019

Členská základna a činnost

V roce 2019 se podařilo rozšířit členskou základnu o 20 členů. Vliv na zájem o členství mělo rozšíření nabízených aktivit vč. pravidelného cvičení a volejbalu. Vzhledem k tomu, že pro členy byly nabízeny akce a sportovní činnost za zvýhodněnou cenu, byla to jedna z motivací, proč se členy stát. Tento rok lze považovat za velmi úspěšný v rozšiřování členské základny.

⁴⁵ *Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2018.* Ústí nad Orlicí. 2019

⁴⁶ *Tamtéž,* s. 2

⁴⁷ *Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2018.* Ústí nad Orlicí. 2018

Tabulka 2: Členská základna v roce 2019⁴⁸

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	34	54	+20
do 18 let	7	9	+2
18–59 let	11	28	+17
nad 60 let	16	17	+1

V tomto roce se věnovala jednota jak sportovní, kulturní a duchovní činnosti, tak se členové účastnili župních a ústředních akcí. Od února se začalo pořádat první pravidelné cvičení Aby záda nebolela, spolupřádal se volejbal, dva cyklovýlety a jednota uspořádala první turnaj ve stolním hokeji Stiga.⁴⁹

Mezi kulturní aktivity lze zahrnout akci Chození po betlémech, kdy se mohla veřejnost přijít podívat do domácností členů na historické betlémy, které každoročně staví. Dále byl uspořádán krátký kulturní program při příležitosti Dne matek a v budově Malé scény proběhla přednáška o Orlu, díky které se mohla veřejnost více seznámit s historií a současností Orla v ČR. Do duchovních aktivit lze zahrnout autobusový zájezd na župní pouť do Králík a setkání členů při příležitosti 1. výročí od založení vč. společné mše svaté v děkanském kostele v Ústí nad Orlicí. Členové jednoty se aktivně zapojovali do župních a ústředních akcí, jako byly např. běhy v rámci orelské běžecké ligy, župního a ústředního sjezdu, turnaje ve stolním tenise a setkání seniorů v Brně. Dále se scházela rada jednoty a začátkem roku byla uspořádána výroční členská schůze.⁵⁰

⁴⁸ *Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2019.* Ústí nad Orlicí. 2020, s. 2

⁴⁹ Tamtéž, s. 3

⁵⁰ Tamtéž, s. 3-4

Hospodaření

K 1. 1. 2019 tvořily finanční prostředky částku 0 Kč.

Tabulka 3: Příjmy v roce 2019⁵¹

Příjmy v roce 2019 Orel jednota Ústí nad Orlicí		
	Zdroje příjmů	Celková částka
Dotace	Pardubický kraj	10 000,00 Kč
	Město Ústí nad Orlicí	7 700,00 Kč
	Dotace celkem	17 700,00 Kč
Ostatní příjmy	Členské příspěvky	6 800,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	3 400,00 Kč
	Dar od župy	3 000,00 Kč
	Dar od ústředí	2 000,00 Kč
	Další příjmy	14 820,80 Kč
	Ostatní příjmy celkem	30 020,80 Kč
Příjmy:		47 720,80 Kč

Pro zahájení činnosti jednoty bylo důležité získání dotací od Pardubického kraje (na sportovní činnost) a od města Ústí nad Orlicí (kulturní akce). Příspěvek, který jednotě darovala župa Orlická a ústředí Orla v Brně, pomohl zahájit činnost obnovené orelské jednoty. Další příjmy tvořily poplatky za cvičení, za zájezd do Králík na župní pouť, startovné na turnaji ve Stiga hokeji apod.

Tabulka 4: Výdaje v roce 2019⁵²

Výdaje v roce 2019 Orel jednota Ústí nad Orlicí	
	Celková částka
Pronájem prostor	9 150,00 Kč
Odvod členských příspěvků	6 800,00 Kč
Účetní program	4 816,00 Kč
Pronájem autobusu	4 375,00 Kč
Stiga hokeje	3 780,00 Kč
Ostatní výdaje	10 078,8 Kč
Výdaje:	38 999,80 Kč

⁵¹ Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2019. Ústí nad Orlicí, 2019

⁵² Tamtéž

Mezi největší výdaje patřil pronájem prostor za cvičení a turnaje, pronájem autobusu na pouť do Králík a také pořízení účetního programu Pohoda. Jednota v tomto roce rovněž pořídila první 3 stolní hokeje Stiga, které jsou určeny na pořádání turnajů.

Jednota v roce 2019 hospodařila s kladným zůstatkem ve výši 8 721 Kč. K 31. 12. 2019 disponovala jednota finančními prostředky v celkové výši 8 721 Kč.

7.3. Rok 2020

Členská základna a činnost

I přesto, že v roce 2020 vypukla koronavirová pandemie, která činnost významně ovlivnila, podařilo se členskou základnu rozšířit o dva členy.

Tabulka 5: Členská základna v roce 2020⁵³

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	54	56	+2
do 18 let	9	11	+2
18–59 let	28	27	-1
nad 60 let	17	18	+1

Tento rok byl pro vedení jednoty náročný, jelikož bylo těžké plánovat a chystat akce, když nebylo jisté, zda a v jakém provedení budou moci proběhnout. Další obavou pro vedení jednoty bylo, aby členové, kteří v Orlu byli pouze krátkou dobu, nepřestali o členství mít zájem, jelikož jednota fungovala od obnovení v plné míře pouze 1 rok.

Orel pořádal pravidelné sportovní aktivity cvičení Aby záda nebolela a volejbal žen. Mezi další sportovní aktivity lze zahrnout účast několika členů na cyklopouti a turnaj v bowlingu mezi členy Orla Česká Třebová a Ústí nad Orlicí.⁵⁴

Do kulturních aktivit lze zahrnout fotografickou soutěž zaměřenou na dobu v rámci koronaviru Jak trávíme tyto dny a uspořádání programu v rámci poutního dne v Ústí nad Orlicí ve spolupráci s Římskokatolickou farností Ústí nad Orlicí. V rámci

⁵³ Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2020. Ústí nad Orlicí, 2021, s. 2

⁵⁴ Tamtéž, s. 3

duchovních aktivit byla sloužena mše sv. při příležitosti 2. výročí od založení jednoty za živé a zemřelé členy Orla.⁵⁵

Členové se účastnili běhů v rámci orelské běžecké ligy, setkání orelských jubilatů v Brně, zasedání župní rady a cyklopoutě na Slovensku, kterou pořádalo ústředí Orla. Během roku se scházela rada jednoty a byla uspořádána výroční členská schůze.⁵⁶

Hospodaření

K 1. 1. 2020 disponovala jednota s finančními prostředky ve výši 8 721 Kč.

Tabulka 6: Příjmy v roce 2020⁵⁷

Příjmy v roce 2020 Orel jednota Ústí nad Orlicí		
	Zdroje příjmů	Celková částka
Dotace	Město Ústí nad Orlicí	25 700,00 Kč
	Pardubický kraj	15 000,00 Kč
	Župa Orlická	5 000,00 Kč
	Dotace celkem	45 700,00 Kč
Ostatní příjmy	Členské příspěvky	10 800,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	5 400,00 Kč
	Od ústředí	5 000,00 Kč
	Dary	2 900,00 Kč
	Další příjmy	4 000,00 Kč
	Ostatní příjmy celkem	28 100,00 Kč
Příjmy:		73 800,00 Kč

Největší část příjmů byla v tomto roce tvořena poskytnutými dotacemi. Jednalo se o dotace od města Ústí nad Orlicí, které poskytlo 10 000 Kč na celoroční kulturní činnost a 5 700 Kč na turnaje ve Stiga hokeji a v bowlingu. Dále jednota získala dotaci od Pardubického kraje ve výši 10 000 Kč na sportovní činnost a 5 000 Kč na výstavu Betlémy z našich domácností.

Dále město Ústí nad Orlicí poskytlo Orlu individuální dotaci na pořízení nůžkového stanu a pивních setů (skládajících se ze stolu a dvou lavic) ve výši 10 000 Kč. Jednota

⁵⁵ Tamtéž, s. 3

⁵⁶ Tamtéž, s. 3-4

⁵⁷ *Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2020*. Ústí nad Orlicí, 2020

získala v tomto roce i příspěvek od ústředí Orla 5 000 Kč na turnaj ve Stiga hokeji, který byl součástí projektu k výročí 100 let od narození Mons. Karla Otčenáška.

Tabulka 7: Výdaje v roce 2020⁵⁸

Výdaje v roce 2020 Orel jednota Ústí nad Orlicí	
	Celková částka
Vrácení dotace	20 700,00 Kč
Nůžkový stan	15 387,00 Kč
Členské příspěvky	10 800,00 Kč
Pivní sety	4 296,00 Kč
Stiga hokeje	3 850,00 Kč
Propisky	2 408,00 Kč
Pronájem prostor	2 200,00 Kč
Rollup	1 790,80 Kč
Bannery	1 615,00 Kč
Ostatní výdaje	16 854,5 Kč
Výdaje:	79 901,30 Kč

Vzhledem k tomu, že díky koronavirové pandemii nebylo možné uspořádat plánované akce v plném rozsahu, musela jednota Orla vracet z dotací částku 20 700 Kč. Mezi další výdaje patří pořízení nůžkového stanu 3×6 m, který jednota využívala a využívá na svoji činnost, a pořízení propagačních materiálů, jako jsou propisky s logem Orla, vysouvací rollup s uvedením činností, kterým se jednota věnuje apod. I v tomto roce jednota pořídila Stiga hokeje určené na turnaje a 2 pivní sety do nůžkového stanu.

Jednota v tomto roce hospodařila se záporným zůstatkem, který činil -6 101,30 Kč. I přesto, že jednota v roce 2020 byla úspěšná při získávání dotací, skončila se záporným zůstatkem. Hlavním důvodem byla nemožnost pořádání akcí kvůli koronavirové pandemii, pročež se musely dotace vracet. Jednota musela poskytnuté dotace vracet i přesto, že již měla s připravovanými akcemi výdaje. K 31. 12. 2020 činily finanční prostředky jednoty 2 619,70 Kč. Tyto finanční prostředky jsou tvořeny zůstatky z minulých let a z roku 2020.

⁵⁸ Tamtéž

7.4. Rok 2021

Členská základna a činnost

V roce 2021 se členská základna rozšířila o celkem 3 členy, a to i přesto, že byl tento rok významně ovlivněn koronavirovou pandemií. Nárůst zaznamenala kategorie dětí a kategorie 18–59 let. Kategorie do 18 let se rozrostla právě díky nabízeným pravidelným sportovním aktivitám.

Tabulka 8: Členská základna v roce 2021⁵⁹

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	56	59	+3
do 18 let	11	13	+2
18–59 let	27	28	+1
nad 60 let	18	18	0

Rok 2021 byl rovněž ovlivněn koronavirou pandemií a jednota nemohla plně vykonávat svoji činnost jak v pořádání aktivit, tak v pravidelných sportovních aktivitách.

Orel pořádal – pokud to koronavirová opatření dovozovala – pravidelná cvičení Aby záda nebolela, volejbal a sebeobranu Gaku-do. Do jednorázových sportovních aktivit lze zařadit turnaje ve stolním hokeji Stiga a turnaj v bowlingu.⁶⁰

Jednota uspořádala také kulturní akce, jako byla fotografická soutěž na téma Vánoce a Nápaditá kraslice, dále členové připravili program v rámci poutního dne, besedu Krajinou příběhů, výstavu v městském muzeu ke 110 letům Orla a 1. ročník výstavy Betlémy z našich domácností. Mezi duchovní aktivity lze zařadit účast na mši sv., která byla sloužena za členy Orla. Členové se zúčastnili akcí pořádaných dalšími jednotami a ústředím Orla a župou Orlickou. Jednalo se např. o cyklopoutě, běhy v rámci orelské běžecké ligy, župní sjezd a další.⁶¹

⁵⁹ *Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2021. Ústí nad Orlicí, 2022, s. 2*

⁶⁰ *Tamtéž, s. 3*

⁶¹ *Tamtéž, s. 3-4*

Hospodaření

K 1. 1. 2021 disponovala jednota finančními prostředky ve výši 2 619, 70 Kč.

Tabulka 9: Příjmy v roce 2021⁶²

Příjmy v roce 2021 Orel jednota Ústí nad Orlicí		
	Zdroje příjmů	Celková částka
Dotace	Město Ústí nad Orlicí	29 000,00 Kč
	Pardubický kraj	15 000,00 Kč
	Župa Orlická	2 000,00 Kč
	Dotace celkem	46 000,00 Kč
Ostatní příjmy	Členské příspěvky	11 200,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	5 600,00 Kč
	Vstupné dobrovolné	4 685,00 Kč
	Prodej triček	2 500,00 Kč
	Dary	2 000,00 Kč
	Další příjmy	5 485,00 Kč
	Ostatní příjmy celkem	31 470,00 Kč
Příjmy:		77 470,00 Kč

Hlavními příjmy pro jednotu byly poskytnuté dotace. Jednalo se o dotace od města Ústí nad Orlicí, které poskytlo dotaci ve výši 15 000 Kč na kulturní činnost a 14 000 Kč na turnaje v bowlingu a Stiga hokeji. Dále jednota získala dotaci od Pardubického kraje, kde získala 10 000 Kč na sportovní činnost a 5 000 Kč na výstavu Betlémy z našich domácností.

V tomto roce rovněž nechala jednota zhotovit tmavě modrá trička s logem, která za zvýhodněnou (jednotou dotovanou) cenu nabízela k odprodeji svým členům. Jednota poprvé uspořádala výstavu betlémů (v roce 2020 musela být kvůli koronaviru zrušena), a tudíž měla příjmy i ze vstupného dobrovolného jak z výstavy, tak z besedy Krajinou příběhů, kterou jednota uspořádala v budově Malé scény. Další položku příjmů tvořily především poplatky za cvičení a za startovné na turnaji ve stolním hokeji Stiga.

⁶² Účetnictví jednoty Orel v Ústí nad Orlicí 2021. Ústí nad Orlicí, 2021

Tabulka 10: Výdaje v roce 2021⁶³

Výdaje v roce 2021 Orel jednota Ústí nad Orlicí	
	Celková částka
Pronájem prostor	14 350,00 Kč
Členské příspěvky	11 200,00 Kč
Propagační materiály	9 414,00 Kč
Sportovní vybavení	8 831,00 Kč
Stiga hokeje	3 600,00 Kč
Pivní set (pořizování)	2 548,00 Kč
Poplatek za besedu	2 500,00 Kč
Výlep plakátů	1 900,00 Kč
Ostatní výdaje	16 284,00 Kč
Výdaje:	70 627,00 Kč

Největší položku výdajů tvořil pronájem prostor. Jedná se o pronájem jak na pravidelnou sportovní činnost, tak na jednorázové aktivity, jako jsou turnaje, výstava a beseda. Jednota pořídila reklamní předměty (hrnky, plastové lahve, reflexní pásky apod.) a trička s logem.

I v roce 2021 byly zakoupeny 2 ks stolních hokejů Stiga, a to z toho důvodu, aby jednota byla v pořádání turnajů samostatná a nemusela si na turnaje půjčovat Stiga hokeje od jiných subjektů.

Jednota v roce 2021 hospodařila s kladným zůstatkem ve výši 6 843 Kč, což lze považovat za úspěch, jelikož ještě v tomto roce měla významný vliv na hospodaření jednoty koronavirová pandemie. K 31. 12. 2021 tvořily finanční prostředky jednoty celkovou částku 9 462,7 Kč. Tyto finanční prostředky jsou tvořeny zůstatkem z roku 2021 a finančními zůstatky z minulých let.

7.5. Rok 2022

Členská základna a činnost

Členská základna se rozšířila v tomto roce celkem o 6 členů. Jednalo se o výrazný nárůst členů v kategorii dětí a mládeže. Hlavní příčinou, proč se členskou základnu

⁶³ Tamtéž

v této kategorii podařilo rozšířit, byla nabídka pravidelných cvičení a také možnost účastnit se v rámci Orla jednotlivých běhů v rámci orelské běžecké ligy.

Tabulka 11: Členská základna v roce 2022⁶⁴

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	59	65	+6
do 18 let	13	21	+8
18–59 let	28	26	-2
nad 60 let	18	18	0

V roce 2022 proběhly v rámci výroční členské schůze nové volby do vedení Orla. Všichni dosavadní členové rady jednoty svoji funkci obhájili vč. statutárních zástupců a rada byla rozšířena o 2 členy. Revizní komise zůstala nezměněna.⁶⁵

Orel pořádal pravidelné sportovní aktivity cvičení Aby záda nebolela, kurzy sebeobrany Gaku-do a v první polovině roku také volejbal žen, který se již na podzim nepodařilo obnovit z důvodu malého zájmu ze strany žen, které se volejbalu dříve účastnily. Mezi další sportovní aktivity lze zahrnout turnaj v bowlingu, dva turnaje ve stolním hokeji Stiga a vycházku do údolí Sejfů.⁶⁶

Bylo uspořádáno několik kulturních aktivit, jako byl program pro děti v rámci poutního dne, deskohraní, setkání členů a příznivců a 2. ročník výstavy Betlémy z našich domácností. Při příležitosti 4. výročí od založení byla sloužena mše sv. za členy Orla. Členové se zúčastnili župní rady, cyklopoutě do Itálie, turnaje ve stolním tenise v Polné a významných úspěchů dosáhli členové Orla v rámci orelské běžecké ligy. Během roku se scházela rada jednoty a konala se volební výroční členská schůze.⁶⁷

⁶⁴ Výroční zpráva o činnosti Orla jednoty Ústí nad Orlicí za rok 2022. Ústí nad Orlicí, 2023, s. 2

⁶⁵ Zápis z výroční členské schůze jednoty Orla Ústí nad Orlicí. Ústí nad Orlicí, 2022

⁶⁶ Výroční zpráva o činnosti Orla jednoty Ústí nad Orlicí za rok 2022. Ústí nad Orlicí, 2023, s. 3

⁶⁷ Tamtéž, s. 3-4

Hospodaření

K 1. 1. 2022 disponovala jednota s finančními prostředky ve výši 9 462,7 Kč.

Tabulka 12: Příjmy v roce 2022⁶⁸

Příjmy v roce 2022 Orel jednota Ústí nad Orlicí		
	Zdroje příjmů	Celková částka
Dotace	NSA	24 660,00 Kč
	Město Ústí nad Orlicí	23 000,00 Kč
	Pardubický kraj	15 000,00 Kč
	Župa Orlická	10 000,00 Kč
	Dotace celkem	72 660,00 Kč
Ostatní příjmy	Členské příspěvky	11 800,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	5 900,00 Kč
	Další příjmy	26 492,00 Kč
	Ostatní příjmy celkem	44 192,00 Kč
Příjmy:		116 852,00 Kč

Významné příjmy byly opět tvořeny dotacemi, které jednota úspěšně v tomto roce získala. Díky rozšíření členské základny v kategorii dětí a mládeže bylo možné podat žádost na Národní sportovní agenturu (NSA) a získat tak finanční prostředky z programu Můj klub 2022, které byly určeny na podporu pravidelné sportovní činnosti.

Jednota rovněž získala dotaci od města Ústí nad Orlicí, a to 15 000 Kč na turnaje ve Stiga hokeji a bowlingu a 8 000 Kč na deskohraní a výstavu Betlémy z našich domácností.

Od Pardubického kraje byla i v tomto roce získána dotace na sportovní činnost ve výši 10 000 Kč a na výstavu betlémů 5 000 Kč. Vzhledem k tomu, že jednota uspořádala i dvě župní akce, obdržela od župy Orlické částku 10 000 Kč (5 000 Kč na každou z akcí). Mezi ostatní příjmy se významně promítlo vstupné z výstavy betlémů, prodej betlémů s motivem kostela v Ústí nad Orlicí a poplatky za pravidelnou sportovní činnost.

⁶⁸ Účetnictví jednoty Orel v Ústí nad Orlicí 2022. Ústí nad Orlicí, 2022

Tabulka 13: Výdaje v roce 2022⁶⁹

Výdaje v roce 2022 Orel jednota Ústí nad Orlicí	
	Celková částka
Pronájem prostor	17 694,00 Kč
Členské příspěvky	11 800,00 Kč
Pořadatelské a rozhodčí služby	10 804,00 Kč
Stiga hokeje a stojany	6 010,00 Kč
Betlém s kostelem	5 856,40 Kč
Sportovní vybavení	3 604,00 Kč
Trička	2 009,00 Kč
Výlep plakátů	1 140,00 Kč
Ostatní výdaje	32 890,60 Kč
Výdaje:	91 808,00 Kč

Mezi nejvýznamnější výdaje lze zahrnout pronájem prostor. Jedná se nejen o poplatky za pronájem sportovních prostor na pravidelnou sportovní činnost, ale rovněž za pronájem prostor na turnaje a další kulturní akce. Další část výdajů se týká pořadatelských a rozhodčích služeb a byla použita jako příspěvek na sportovní činnost a za rozhodčí služby na turnajích. Ostatní výdaje jsou tvořeny především cestovním, startovním, pořízením drobného vybavení a náklady na materiálně-technické zabezpečení akcí. Jednota rovněž rozšířila počet stolních hokejů Stiga a stojanů určených na hokeje, aby bylo možné je využít i mimo vnitřní prostory (v případě, že by nebyly k dispozici stoly).

Jednota v tomto roce hospodařila s kladným zůstatkem ve výši 25 043,60 Kč. Příčinou tohoto zůstatku bylo především úspěšné získání dotací, které pokryly většinu nákladů jednoty, a poplatky ze cvičení, prodeje betlémů a vstupného dobrovolného. K 31. 12. 2022 tvořily finanční prostředky jednoty celkovou částku 34 506,30 Kč. Tyto finanční prostředky jsou tvořeny zůstatkem z roku 2022 a finančními zůstatky z minulých let.

8. Propagace jednoty

Orel jednota Ústí nad Orlicí se snaží informovat o svých aktivitách a zveřejňovat pozvánky jak na internetu, tak v tištěných materiálech. Jednota má zřízený vlastní web, kam jsou umísťovány pozvánky na akce. Zde je možné se seznámit se základními

⁶⁹ Tamtéž

informacemi, jako je např. historie Orla v Ústí nad Orlicí, současná činnost apod. Jednota má zřízenou i vlastní facebookovou stránku. Orel informuje o svých aktivitách i v tisku, jako je INUF (Informační noviny ústecké farnosti), kam každý měsíc zveřejňuje články o uplynulých akcích a pozvánky na akce plánované, dále příležitostně v Ústeckých listech a články o činnosti jsou rovněž zasílány do celostátního časopisu Orel.

Jednota propaguje svoji činnost také na vývěsce, kterou má umístěnou ve městě nedaleko náměstí, a před významnějšími akcemi také nechává vylepit plakáty na plakátnice, kterých je ve městě celkem 19. V roce 2021 zhotovil člen rady, který má na starosti propagaci Orla, letáčky, kde se může veřejnost dozvědět o aktivitách, které Orel provozuje, a službách, které nabízí.

Orel si nechal vyhotovit také několik bannerů (viz obrázek 4⁷⁰), které je možné na akcích umísťovat, a rollup, který svým jednoduchým sestavením plně vyhovuje potřebám jednoty.

Obrázek 4: Banner Orel jednota Ústí nad Orlicí

Pro lepší budování značky jednota zakoupila od ústředí Orla v Brně propagační materiály s logem Orla, jako jsou např. hrnky, reflexní pásky a další drobné propagační předměty, které jsou rozdávány jako odměny na turnajích a akcích, které Orel podporuje.

V roce 2020 a 2021 byly pořízeny reklamní propisky s logem a nápisem jednota Ústí nad Orlicí a trička, která byla nabídnuta za zvýhodněnou cenu členům. Právě trička slouží i jako vhodný nástroj propagace nejen pro pořadatele orelských akcí.

9. Shrnutí a závěrečný komentář k jednotě:

Orel jednota Ústí nad Orlicí zahájila rokem 2023 pátý rok svého fungování od poslední obnovy jednoty. V současné době se jeví její činnost a členská základna stabilizovaná, a to i přesto, že téměř dva roky činnosti (roky 2020 a 2021) byly významně ovlivněny opatřeními souvisejícími s koronavirovou pandemií.

⁷⁰ INUF: *informační noviny ústecké farnosti*. Ústí nad Orlicí, 2020, (213), s. 10

Členská základna jednoty je složena ze všech věkových kategorií, a jedná se o středně velkou orelskou jednotu. Jednota disponuje drobným sportovním a dalším vybavením, jehož hlavní část tvoří stolní hokeje Stiga a pивní sety s nůžkovým stanem. Jednotě se daří propagovat mezi veřejností svoji činnost a má kvalitní spolupráci s Římskokatolickou farností Ústí nad Orlicí, se kterou úzce spolupracuje již od svého vzniku. Aktivity, kterým se jednota věnuje, jsou spíše menšího charakteru. Za největší akci z hlediska návštěvnosti veřejností lze považovat výstavu betlémů.

Finanční situace jednoty (a s tím související pořádané aktivity) je vázána především na získání dotací na příslušný rok. Hlavními finančními podporovateli je město Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj a župa Orlická. Jednota se snaží držet finanční poplatky za své aktivity na co nejnižší možné úrovni, aby byly akce dostupné pro každého. Značná část aktivit je pro účastníky zdarma. Jako pozitivní lze brát, že jednota není uzavřeným spolkem, ale že se snaží na své aktivity zvát i veřejnost.

Tabulka 14: Vývoj členské základny a finančních prostředků za rok 2018–2022

Shrnutí vývoje členské základny a finančních prostředků za sledované období			
Rok	Počet členů	Zůstatek za uvedený rok	Finanční prostř. celkem
2018	34	0,00 Kč	0,00 Kč
2019	54	8 721,00 Kč	8 721,00 Kč
2020	56	-6 101,30 Kč	2 619,70 Kč
2021	59	6 843,00 Kč	9 462,70 Kč
2022	65	25 043,60 Kč	34 506,30 Kč

V tabulce výše je možné sledovat vývoj členské základny za jednotlivé roky, dále hospodaření v daném roce, zda jednota hospodařila s přebytkem, nebo se ztrátou, a celkové finanční prostředky jednoty v uvedeném roce (jedná se o sumární data z tabulek uvedených výše). Veškeré údaje v tabulce jsou k 31. 12. sledovaného roku. Jediný rok, kdy jednota hospodařila se ztrátou, byl rok 2020. Důvodem byla opatření a omezení činnosti kvůli koronavirové pandemii (podrobným důvodům, proč jednota skončila ve ztrátě, se věnuji v kapitole 7.3.).

Orel jednota Dolní Dobrouč

Kapitola se zabývá historií jednoty a detailně mapuje především činnost a hospodaření od roku 2018 do roku 2021. Rovněž je část této kapitoly zaměřena na propagaci jednoty a její shrnutí.

10. Historie jednoty

Tato kapitola poskytuje stručný přehled historie jednoty Orla v Dolní Dobrouči od počátků jednoty včetně období po roce 1992.

10.1. Období od založení do roku 1948

Jednota Československého Orla v Dolní Dobrouči (později Tělovýchovná jednota Orel Dolní Dobrouč a Orel jednota Dolní Dobrouč) byla založena v roce 1911. Za předchůdce jednoty můžeme považovat Svatojosefskou jednotu, která byla založena již v roce 1893, a později i Sdružení katolické mládeže. Jednalo se o spolek, který organizoval duchovní, tělovýchovnou a kulturní činnost v obci. Jednota byla začleněna do Brynychovy župy se sídlem v Hradci Králové, konkrétně do 5. Okrsku se sídlem v Ústí nad Orlicí.⁷¹

V období mezi světovými válkami se jednota věnovala cvičení ve všech věkových kategoriích: žáci, žákyně, dorostenci, dorostenky, ženy a muži. Ke sportovní a kulturní činnosti byl využíván místní hostinec, ve kterém jednota vykonávala činnost až do postavení Lidového domu (viz obrázek 5⁷²).⁷³ Členové se zapojovali nejen do činnosti v obci, ale také do okrskových cvičení, účastnili se sletů a veřejných cvičení okolních jednot. Významnou událostí bylo svěcení nového slavnostního praporu v roce 1923, který si téhož roku zakoupili členové.⁷⁴

Obrázek 5: Budova Lidového domu

⁷¹ Kol. autorů, *Orel Dolní Dobrouč: 1911-2011*. Dolní Dobrouč, 2011, s. 1-2

⁷² *Orel Dolní Dobrouč: Stručná historie ORLA v Dolní Dobrouči* [online]. In: [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: <http://home.tiscali.cz/oreldobrouc/historie/texthistorie.htm>

⁷³ Tamtéž, s. 4

⁷⁴ Tamtéž

Za důležitý rok v historii jednoty lze považovat rok 1926, kdy byl slavnostně otevřen Lidový dům, který byl postaven během pouhého jednoho roku. Náklady na výstavbu byly celkem 430 000 Kčs. Stavba byla financována z darů členů jednoty a bezúročných půjček, a vzhledem k tomu, že finanční prostředky nestačily, byla založena lidová záložna Raiffeisenbank, z jejíhož čistého výtěžku byl dluh splácen.⁷⁵

Poslední veřejné vystoupení proběhlo 1. září 1946, kdy byl uspořádán Orelský den. Jednota Orla v Dolní Dobrouči pořádala i kulturní aktivity jako taneční zábavy, vlastnila knihovnu umístěnou v Lidovém domě a roku 1931 byla založena i orelská kapela. Mezi významné aktivity patřil i orelský dramatický kroužek. Ten sehrál významnou roli nejen v tom, že sloužil k zapojení obyvatel a jejich zábavě, ale také jako zdroj příjmů na financování činnosti jednoty.⁷⁶

Činnost byla vlivem 2. světové války přerušena (v letech 1942–1945). Obnovení činnosti proběhlo v roce 1945 při slavnostním večeru, který byl konaný ku příležitosti znovuotevření Lidového domu. V letech 1945–1948 zaznamenala jednota největší rozmach; začalo se opět cvičit ve všech věkových kategoriích, hrálo se divadlo a provozovala se další kulturní, sportovní a duchovní činnost.⁷⁷

V roce 1948 byla jednota Orla v Dolní Dobrouči úředně zrušena a veškerý majetek včetně Lidového domu byl zabaven.⁷⁸

Vývoj členské základny

V tabulce č. 1 lze sledovat vývoj členské základny v jednotlivých uvedených letech. Zde je důležité zdůraznit, že začátkem roku 1948 měla jednota největší členskou základnu i přesto, že se jednalo o nejkratší období od obnovy po 2. světové válce ve fungování Orla.

⁷⁵ Kol. autorů, *Orel Dolní Dobrouč: 1911-2011*. Dolní Dobrouč, 2011, s. 14

⁷⁶ Tamtéž, s. 5

⁷⁷ Tamtéž, s. 14

⁷⁸ Tamtéž, s. 8

Tabulka 15: Členská základna 1. polovina 20. století^{79,80}

Rok	Počet členů
1925	173
1931	134
1938	214
1948	242

Zajímavostí je, že se dochovaly do dnešní doby všechny tři orelské prapory, které jednota před rokem 1948 vlastnila. Celorepublikově se jedná o poměrně unikátní skutečnost, neboť v jiných jednotách byly většinou prapory zničeny.

10.2. Obnova po roce 1992

K obnově jednoty došlo 24. 11. 1992 (viz obrázek 6⁸¹) a ihned po založení se začalo jednat o navrácení Lidového domu. Za tímto účelem probíhala složitá jednání. Ta nebyla podložena právními dokumenty, záměr o navrácení budovy nemohl být realizován a žádný majetek odcizený jednotě Orla po roce 1948 nemohl být Orlu navrácen.⁸²Více informací, proč nebylo zabránění majetku právně doloženo, almanach neuvádí.

Obrázek 6: členové jednoty Orla Dolní Dobrouč při oslavách obce v roce 1992

Sportovní činnost se tak musela začít provozovat v pronajatých prostorech. Na její původní rozsah se však podařilo navázat pouze částečně, jelikož společenské poměry obyvatelstva a členská základna se značně změnila. Jednota se od té doby zaměřuje především na sportovní činnost, konkrétně na cvičení s dětmi, futsal, malou kopanou a částečně i stolní tenis a volejbal. Mezi významné sporty, kterým se po roce 2000 začíná Orel věnovat, patří florbal, který se těší velké oblibě u veřejnosti. Jednota

⁷⁹ Tamtéž, s. 5

⁸⁰ *Orelský kalendář: 1931*. Velké Meziříčí: Československý Orel v Brně, 1931, s. 59

⁸¹ *Orel Dolní Dobrouč: Prezentace krojů Orla Dolní Dobrouč* [online]. In: [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: <http://home.tiscali.cz/oreldobrouc/historie/textkroje.htm>

⁸² Kol. autorů, *Orel Dolní Dobrouč: 1911-2011*. Dolní Dobrouč, 2011, s. 18

v letech 2000–2003 rovněž uspořádala několik turnajů ve stolním hokeji Stiga, ovšem z důvodu pozdějšího značného poškození hokejů již jednota od roku 2003 v turnajích nepokračovala.⁸³

11. Činnost a hospodaření v letech 2018–2021

V současné době patří Orel jednota Dolní Dobrouč do župy Orlické, která kopíruje hranice Pardubického kraje. Sem byla zařazena z původní Brynychovy župy roku 2000, kdy došlo k rozdělení Východočeského kraje na Královéhradecký a Pardubický.⁸⁴ Jedná se o středně velkou orelskou jednotu a v současné době se věnuje třem základním aktivitám, a to sportovní, kulturní a duchovní činnosti.⁸⁵

Během sledovaného období měla jednota zřízeno celkem 5 rad a jednu komisi. Jednalo se o tělovýchovnou radu, radu mládeže, duchovní radu, ekonomickou radu, kulturní radu a revizní komisi, která je povinně zřizována stanovami.⁸⁶

Cenné informace o činnosti a hospodaření za jednotlivá sledovaná období byly získány z výročních zpráv o činnosti Orla jednoty Dolní Dobrouč. Jedná se o podrobné informace o sportovní, kulturní a duchovní činnosti. Díky těmto výročním zprávám bylo možné sledovat podrobný stav příjmů a výdajů za jednotlivé roky.

V letech 2018–2021 se jednota zaměřovala na sportovní aktivity, konkrétně na futsal, florbal, atletiku, stolní tenis, cvičení mládeže a orelskou běžeckou ligu. V rámci orelské běžecké ligy pořádala jednota Dolní Dobrouč i dvě běžecké aktivity, a to konkrétně Běh dobroučským krajem a Strážný nahoru a dolů.⁸⁷

Kromě sportovních aktivit byly pořádány i kulturní aktivity jako např. besedy s promítáním, pro které byl využit prostor místního D-centra (komunitní centrum Římskokatolické farnosti Dolní Dobrouč).⁸⁸

Mezi duchovní činnosti tradičně patří mše svatá za živé a zemřelé členy Orla v místním kostele sv. Mikuláše. Dále se členové jednoty i veřejnost účastní slavnostních mší svatých (slavnost Božího Těla konaná v obci, župní pouť v Králíkách, orelská pouť

⁸³ Tamtéž, s. 19

⁸⁴ *Orel.cz* [online]. 2012 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://orel.cz/?ukaz=zupy>

⁸⁵ Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Dolní Dobrouč za rok 2018. Dolní Dobrouč, 2019, s. 3

⁸⁶ Tamtéž

⁸⁷ Tamtéž

⁸⁸ Tamtéž

na Svatý Hostýn a národní svatováclavská pouť ve Staré Boleslavi), přičemž někteří členové jednoty jsou oblečení v orelských krojích nesouce historické orelské prapory.⁸⁹

Mezi další aktivity lze zařadit účast na pietních akcích pořádaných obcí a účast na dalších akcích, které pořádá župa Orlická a ústředí Orla v Brně. Tyto aktivity jsou nabízeny členům všech orelských jednot.⁹⁰

Činnost v letech 2020 a 2021 byla významně ovlivněna koronavirovou pandemií v České republice a s tím souvisejícími vládními opatřeními, díky kterým nemohla jednota naplno vyvíjet svoji činnost. V těchto letech nebylo možné uspořádat ani nejvýznamnější akci, kterou jednota pořádá, a to Běh dobroučským krajem. Běh Strážný nahoru a dolů nebyl uspořádán pouze v roce 2020.

11.1. Rok 2018

Členská základna

V roce 2018 se podařilo celou členskou základnu rozšířit o 3 členy. Tento nárůst však nebyl pro fungování jednoty nijak významný. Největší zastoupení měla věková kategorie 18–59 let, a to i přesto, že pocítila úbytek 7 členů. Největší početnost této kategorie může ovlivňovat i fakt, že se jedná o kategorii s velkým věkovým rozpětím. Potěšující je, že své zastoupení mají i senioři a děti, přičemž obě tyto kategorie se podařilo rozšířit. Konkrétní hodnoty vývoje členské základny v roce 2018 jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka 16: Členská základna v roce 2018⁹¹

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	69	72	+3
do 18 let	13	17	+4
18–59 let	44	37	-7
nad 60 let	12	18	+6

⁸⁹ Tamtéž

⁹⁰ Tamtéž

⁹¹ Tamtéž, s. 2

Hospodaření

Z výroční zprávy jednoty za rok 2018 lze vyčíst údaje o hospodaření jednoty: k 1. 1. 2018 disponovala finančními prostředky v celkové výši 128 387,26 Kč.

Tabulka 17: Příjmy v roce 2018⁹²

Příjmy v roce 2018 Orel jednota Dolní Dobrouč		
	Zdroje příjmů	celková částka
Dotace	Obec Dolní Dobrouč	85 100,00 Kč
	Pardubický kraj	15 000,00 Kč
	TJ Jiskra Ústí nad Orlicí	15 000,00 Kč
	Župa Orlická	12 000,00 Kč
	Dotace celkem	127 100,00 Kč
Ostatní příjmy	Sponzorské dary	43 000,00 Kč
	Startovné běhy	21 050,00 Kč
	Členské příspěvky	11 100,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	5 650,00 Kč
	Další příjmy	7 110,06 Kč
	Ostatní příjmy celkem	87 910,06 Kč
Příjmy:		215 010,06 Kč

V tabulce jsou uvedeny jednotlivé zdroje příjmů a jejich celková výše. Lze tedy vyčíst, že největší podíl na příjmech mají dotace od jednotlivých subjektů a sponzorské dary. Tyto dary byly poskytovány především na běžecké závody, které jednota v tomto roce pořádala. Jednalo se celkem o 3 běhy: Běh dobroučským krajem, Strážný nahoru a dolů a Kros.

Z poskytnutých dotací měly všechny určený cíl použití. Od obce Dolní Dobrouč jednota získala 85 000 Kč (z toho 23 100 Kč na sport, 27 000 Kč na pronájem haly a zbylých 35 000 Kč na běžecké závody). Od Pardubického kraje byla poskytnuta dotace ve výši 15 000 Kč, jednalo se o dotaci na dva pořádané běhy. Celá částka dotace od TJ Jiskra Ústí nad Orlicí byla určena na běh s názvem Kros. Poslední poskytnutou dotací byla dotace od župy Orlické, která byla rozdělena na 6 000 Kč, které byly určeny na běhy, a zbylých 6 000 Kč na vlastní činnost jednoty.

⁹² Účetnictví jednoty Orel v Dolní Dobrouči 2018. Dolní Dobrouč, 2018

Na jednotlivé běhy tedy jednota celkem získala: Běh dobroučským krajem 15 000 Kč, Strážný nahoru a dolů 16 000 Kč a Kros 35 000 Kč. Rovněž je nutné k těmto běhům připočítat ještě sponzorské dary, které na ně byly poskytnuty ve výši 43 000 Kč.

Tabulka 18: Výdaje v roce 2018⁹³

Výdaje v roce 2018 Orel jednota Dolní Dobrouč	
	celková částka
Pořádání běhů	124 982,00 Kč
Pronájem prostor a sport. potřeby	24 535,00 Kč
Startovné a cestovné	22 391,00 Kč
Odvod členských příspěvků	11 300,00 Kč
Příspěvek na vozík	5 000,00 Kč
Vratka za halu	3 579,00 Kč
Poplatky za vedení účtu	854,00 Kč
Ostatní výdaje	10 490,00 Kč
Výdaje:	203 131,00 Kč

Největší položku výdajů tvořilo pořádání běhů, což lze považovat za logické, jelikož právě tyto běhy jsou největší a nejvýznamnější akce, kterým se jednota Orla věnuje. Mezi další i výdaji lze uvést příspěvek 5 000 Kč na pořízení invalidního vozíku pro těžce nemocné dítě z Dolní Dobrouče.

Jednota v roce 2018 hospodařila s kladným zůstatkem ve výši 11 879, 06 Kč. K 31. 12. 2018 disponovala jednota finančními prostředky v celkové výši 140 266,32 Kč. Tyto finanční prostředky jsou tvořeny zůstatkem z roku 2018 a finančními zůstatky z minulých let.

11.2. Rok 2019

Členská základna

V tomto roce nezaznamenala členská základna v celkovém pohledu ani úbytek členů ani přírůstek. Pouze došlo ke změně v jednotlivých kategoriích. Jednalo se především o úbytek 3 členů v kategorii dětí a naopak o tentýž přírůstek v kategorii 18–59 let.

⁹³ Tamtéž

Tabulka 19: Členská základna v roce 2019⁹⁴

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	72	72	0
do 18 let	17	14	-3
18–59 let	37	41	+4
nad 60 let	18	17	-1

Hospodaření

K 1. 1.2019 disponovala jednoty finančními prostředky v celkové výši 140 266,32 Kč. Níže lze v uvedených tabulkách sledovat rozdělení jednotlivých příjmů a výdajů v tomto roce.

Tabulka 20: Příjmy v roce 2019⁹⁵

Příjmy v roce 2019 Orel jednoty Dolní Dobrouč		
	Zdroje příjmů	celková částka
Dotace	Obec Dolní Dobrouč	54 500,00 Kč
	Pardubický kraj	7 000,00 Kč
	Župa Orlická	6 000,00 Kč
	Dotace celkem	67 500,00 Kč
Ostatní příjmy	Sponzorské dary	45 500,00 Kč
	Startovné běhy	20 320,00 Kč
	Dar od starosty Orla	5 000,00 Kč
	Členské příspěvky	14 400,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	7 200,00 Kč
	Další příjmy	6 110,34 Kč
	Ostatní příjmy celkem	98 530,34 Kč
Příjmy:		166 030,34 Kč

Na základě informací uvedených v tabulce 20 lze vyčíst, že největší příjmy byly tvořeny v roce 2019 dotacemi a sponzorskými dary. Dalším příjmem, který není pravidelně jednotě poskytován, byl dar od starosty Orla ČR Ing. Stanislava Juránka ve výši 5 000 Kč.

⁹⁴ Výroční zpráva o činnosti Orla jednoty Dolní Dobrouč za rok 2019. Dolní Dobrouč, 2020, s. 2

⁹⁵ Účetnictví jednoty Orla v Dolní Dobrouči 2019. Dolní Dobrouč, 2019

Dotace od obce Dolní Dobrouč byla poskytnuta na 4 projekty, a to konkrétně 17 500 Kč na sportovní činnost, 27 000 Kč na pronájem sportovní haly a 10 000 Kč na dva běžecké závody. Finanční prostředky od Pardubického kraje byly určeny na uspořádání běhů Strážný nahoru a dolů. Dotace od župy Orlické byla rovněž určena na uspořádání dvou běžeckých závodů.

Tabulka 21: Výdaje v roce 2019⁹⁶

Výdaje v roce 2019 Orel jednota Dolní Dobrouč	
	celková částka
Pořádání běhů	84 884,00 Kč
Pronájem prostor a sport. potřeby	30 592,00 Kč
Startovné a cestovné	18 479,00 Kč
Odvod členských příspěvků	14 400,00 Kč
Příspěvek na nemocného M.B.	5 000,00 Kč
Poplatky za vedení účtu	609,00 Kč
Ostatní výdaje	9 775,00 Kč
Výdaje:	163 739,00 Kč

V roce 2019, stejně jako v roce 2018 poskytla jednota finanční příspěvek ve výši 5 000 Kč na nemocné dítě žijící v obci Dolní Dobrouči. Také opět uspořádala 2 běžecké závody. Největší položku ve výdajích tvoří právě uspořádání těchto závodů.

Jednota v roce 2019 hospodařila s kladným zůstatkem ve výši 2 291,34 Kč. K 31. 12. 2019 disponovala jednota finančními prostředky v celkové výši 142 557,66 Kč. Tyto finanční prostředky jsou tvořeny zůstatkem z roku 2019 a finančními zůstatky z minulých let.

11.3. Rok 2020

Členská základna

V roce 2020 zaznamenala jednota Orla úbytek v členské základně, a to o jednoho člena, což lze považovat za nezasadní úbytek. Naopak lze vzhledem ke koronavirové pandemii, která na jaře roku 2020 začala, považovat za potěšující, že se členská základna nesnížila o větší počet členů, jelikož díky koronavirovým opatřením nebylo možné v plné míře činnost vykonávat. Dokonce se podařilo kategorii 18–59 let

⁹⁶ Tamtéž

o 2 členy rozšířit. Vliv koronavirové pandemie tedy neměl v tomto roce zásadní vliv na vývoj členské základny.

Tabulka 22: Členská základna v roce 2020⁹⁷

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	72	71	-1
do 18 let	14	12	-2
18–59 let	41	43	+2
nad 60 let	17	16	-1

Hospodaření

K 1. 1. 2020 činily finanční prostředky jednoty částku celkem 142 557,66 Kč. Hospodaření v tomto roce již významně ovlivnila koronavirová pandemie.

Tabulka 23: Příjmy v roce 2020⁹⁸

Příjmy v roce 2020 Orel jednota Dolní Dobrouč		
	Zdroje příjmů	celková částka
Dotace	Obec Dolní Dobrouč	64 000,00 Kč
	Pardubický kraj	17 000,00 Kč
	MŠMT	26 400,00 Kč
	Župa Orlická	5 000,00 Kč
	Dotace celkem	112 400,00 Kč
Ostatní příjmy	Sponzorské dary	12 000,00 Kč
	Další příjmy	4 400,00 Kč
	Členské příspěvky	14 800,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	7 400,00 Kč
	Úroky	11,28 Kč
	Ostatní příjmy celkem	38 611,28 Kč
Příjmy:		151 011,28 Kč

Nejvýznamnější položku příjmů tvořily dotace. Od obce Dolní Dobrouč byla poskytnuta dotace na 4 projekty, konkrétně na sportovní činnost, pronájem haly (největší položka

⁹⁷ Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Dolní Dobrouč za rok 2020. Dolní Dobrouč, 2021, s. 2

⁹⁸ Účetnictví jednoty Orla v Dolní Dobrouči 2020. Dolní Dobrouč, 2020

38 000 Kč) a na uspořádání dvou běžeckých závodů. V tomto roce jednota poprvé získala dotaci z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Tabulka 24: Výdaje v roce 2020⁹⁹

Výdaje v roce 2020 Orel jednota Dolní Dobrouč	
	celková částka
Vratka dotace	70 000,00 Kč
Sportovní potřeby	24 296,85 Kč
Odvod členských příspěvků	14 800,00 Kč
Startovné a cestovné	11 550,00 Kč
Pronájem prostor	11 525,00 Kč
Poplatky za vedení účtu	565,00 Kč
Ostatní výdaje	5 939,00 Kč
Výdaje:	138 675,85 Kč

Nejvýznamnější výdaj v tomto roce tvořily vrácené finanční prostředky z dotací. Jednota musela finanční prostředky vrátit, jelikož kvůli koronavirové pandemii nemohla uspořádat žádný běžecký závod, na který byly dotace poskytnuty, a i pravidelná sportovní činnost v tomto roce byla značně omezena.

Jednota v roce 2020 hospodařila s kladným zůstatkem ve výši 12 337,99 Kč, a to i přesto, že již vypukla v České republice koronavirová pandemie, která činnost v tomto roce omezila. K 31. 12. 2020 disponovala jednota finančními prostředky v celkové výši 154 895,65 Kč. Tyto finanční prostředky jsou tvořeny zůstatkem z roku 2020 a finančními zůstatky z minulých let.

12.4. Rok 2021

Členská základna

V roce 2021 nezaznamenala jednota žádný vývoj v celkové velikosti členské základny, jelikož v tomto roce počet členů stagnoval. Ke změně však došlo u jednotlivých kategorií. U kategorie nad 60 let došlo k úbytku 3 členů, naopak u zbylých dvou kategorií se počet členů navýšil. Fakt, že členská základna v tomto roce stagnovala, lze s ohledem na okolnosti považovat za úspěch, jelikož i v tomto roce měla velký vliv

⁹⁹ Tamtéž

na fungování jednoty koronavirová pandemie, díky které Orel nemohl v plné míře činnost vykonávat.

Tabulka 25: Členská základna v roce 2021¹⁰⁰

	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.	Rozdíl
Celkový počet členů	71	71	0
do 18 let	12	13	+1
18–59 let	43	45	+2
nad 60 let	16	13	-3

Hospodaření

K 1. 1. 2021 disponovala jednota finančními prostředky ve výši 154 895,65 Kč. I v roce 2021 měla vliv na hospodaření jednoty koronavirová pandemie, jelikož v tomto roce ještě platila různá pandemická opatření. Tato opatření ovlivnila i samotnou činnost jednoty, jelikož nemohla v plné míře vykonávat svoje aktivity.

Tabulka 26: Příjmy v roce 2021¹⁰¹

Příjmy v roce 2021 Orel jednota Dolní Dobrouč		
	Zdroje příjmů	celková částka
Dotace	Obec Dolní Dobrouč	18 000,00 Kč
	Pardubický kraj	15 000,00 Kč
	NSA	39 493,75 Kč
	Župa Orlická	2 000,00 Kč
	Dotace celkem	74 493,75 Kč
Ostatní příjmy	Sponzorské dary	20 000,00 Kč
	Startovné běhy	4 960,00 Kč
	Členské příspěvky	14 200,00 Kč
	Vrácená část čl. př.	7 100,00 Kč
	Úroky	1,15 Kč
	Ostatní příjmy celkem	46 261,15 Kč
Příjmy:		120 754,90 Kč

¹⁰⁰ Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Dolní Dobrouč za rok 2021. Dolní Dobrouč, 2022, s. 2

¹⁰¹ Účetnictví jednoty Orla v Dolní Dobrouči 2021. Dolní Dobrouč, 2021

V tomto roce jednota dosáhla nejnižších příjmů za sledované období. To ovlivnila především skutečnost, že od obce Dolní Dobrouč jednota oproti jiným rokům získala výrazně menší dotaci. Největší vliv na snížení příjmů měla právě koronavirová pandemie, jelikož nemohly být plánované akce uspořádány, a tím i na ně pravidelně získávané finanční prostředky, které by se do příjmů promítly, nemohly být vyplaceny.

Jednota uspořádala pouze běh Strážný nahoru a dolů, jelikož jej bylo možné v mezích vládních opatření uspořádat (tj. se splněním všech protiepidemiologických podmínek). Z důvodu pořádání pouze jednoho běhu klesly i příjmy od sponzorů a za startovné.

Poprvé jednota získává v tomto roce dotaci z Národní sportovní agentury, která je poskytována na sportovní činnost a tvoří značnou část příjmů v roce 2021.

Tabulka 27: Výdaje v roce 2021¹⁰²

Výdaje v roce 2021 Orel jednota Dolní Dobrouč	
	celková částka
Pořádání běhu	32 099,00 Kč
Sportovní potřeby	28 434,00 Kč
Odvod členských příspěvků	14 200,00 Kč
Startovné a cestovné	13 197,00 Kč
Vratka dotace	7 000,00 Kč
Pronájem prostor	6 100,00 Kč
Poplatky za vedení účtu	790,00 Kč
Ostatní výdaje	8 128,00 Kč
Výdaje:	109 948,00 Kč

Největší výdaje tvořilo uspořádání běhu. Jednota rovněž musela v tomto roce vracet částku 7 000 Kč obci Dolní Dobrouč, kterou získala jako dotaci na uspořádání Běh dobroučským krajem, který nakonec nemohla vzhledem k omezením uspořádat.

Jednota v roce 2021 hospodařila s kladným zůstatkem ve výši 10 806,90 Kč, což lze vzhledem ke sníženým příjmům a koronavirovým opatřením považovat poměrně za úspěch. Zajisté tuto skutečnost ovlivnilo získání dotace od Národní sportovní agentury. K 31. 12. 2021 tvořily finanční prostředky jednoty celkovou částku

¹⁰² Tamtéž

165 702,55 Kč. Tyto finanční prostředky jsou tvořeny zůstatkem z roku 2021 a finančními zůstatky z minulých let.

12. Propagace jednoty

Orel jednota Dolní Dobrouč informuje o své činnosti několika způsoby. Pro své dvě nejvýznamnější sportovní akce, Běh dobroučským krajem a Strážný nahoru a dolů, má jednota zřízeny pro tyto běhy vlastní webové stránky, na kterých je možné sledovat informace jak o připravovaném dalším ročníku závodu, tak o předešlých závodech. Dále jednota informuje veřejnost pomocí zveřejňování pozvánek na akce na webu a facebookovém profilu obce Dolní Dobrouč a webu a facebookovém profilu Římskokatolické farnosti Dolní Dobrouč.

Jednota zveřejňuje plakáty i na obecních vývěškách, kterých je v obci několik umístěno. Jednota má i svoji vlastní vývěsku, která se nachází v centru obce vedle kostela sv. Mikuláše a kam informace rovněž umísťuje.

Jako poslední významnější formu propagace lze uvést vyvěšování billboardů na běžecké závody, které jsou vyvěšeny například u kostela a podél cyklostezky mezi obcí Dolní Dobrouč a městem Letohrad.

13. Shrnutí a závěrečný komentář k jednotě:

Činnost jednoty Orla v Dolní Dobrouči se jeví jako stabilizovaná. Jednotě se daří získávat finanční prostředky na svoji činnost z veřejných zdrojů i od sponzorů a i vývoj členské základny je poměrně stabilizovaný. Za pozitivní můžeme brát také věkové složení jednoty, kdy jsou v jednotě zastoupeny všechny věkové kategorie (děti, mládež, dospělí a senioři). Jako důležité spatřuji také to, že koronavirová pandemie z dlouhodobého hlediska příliš rozvoj a fungování jednoty Orla v Dolní Dobrouči neovlivnila, což lze považovat za velmi pozitivní.

Nejvýznamnějšími aktivitami, díky kterým jednota získává také významné finanční prostředky (a zároveň má s tím související výdaje), lze uvést Běh dobroučským krajem, kterého se účastní vždy kolem 300–400 běžců. V roce 2022 se uskutečnil již

13. ročník.¹⁰³ Jako další významnou akcí je běh Strážný nahoru a dolů, kterého se účastní každý rok kolem 80 běžců a v roce 2022 se konal již 11. ročník.¹⁰⁴

Výhodu těchto jednorázových tradičních aktivit lze spatřovat v tom, že jsou to akce nárazové, tudíž je větší pravděpodobnost, že se sežene dostatek lidí ochotných s pořádáním běhu pomoci, dále vidím výhodu v propagaci jednoty, jelikož díky velké návštěvnosti běhů se i o jednotě Orla a jejich aktivitách dozví velké množství lidí. Další výhodu je možné spatřit v postavení jednoty směrem k obci Dolní Dobrouč, jelikož jsou to akce, díky kterým přijede mnoho běžců do obce, a tudíž může být i v zájmu obce činnost Orla podporovat. U akcí většího charakteru, jako jsou jednotou pořádané běhy, vidím výhodu také v možnosti získávání finančních prostředků od sponzorů.

Nevýhodou může naopak být nutnost velkého množství pořadatelů, kteří zajišťují veškerou organizaci, jako je např. měření času, hlídka na trati, předávání cen, zajištění pitného režimu, vytyčení a příprava trati apod.

Tyto výše zmiňované běhy jsou stěžejními akcemi v činnosti Orla v Dolní Dobrouči. Jedná se o běhy, které jsou zařazeny i do orelské běžecké ligy a do Iscarex poháru. Díky těmto skutečnostem má i návštěvnost běhů širší charakter.

Tabulka 28: Vývoj členské základny a finančních prostředků za rok 2018–2021

Shrnutí vývoje členské základny a finančních prostředků za sledované období			
Rok	Počet členů	Zůstatek za uvedený rok	Finanční prostř. celkem
2018	72	11 879,06 Kč	140 266,32 Kč
2019	72	2 291,34 Kč	142 557,66 Kč
2020	71	12 337,99 Kč	154 895,65 Kč
2021	71	10 806,90 Kč	165 702,55 Kč

V tabulce výše je možné sledovat vývoj členské základny za jednotlivé roky, dále hospodaření v daném roce, zda jednota hospodařila s přebytkem, nebo se ztrátou a celkové finanční prostředky jednoty v uvedeném roce. Jak je zřejmé z uvedené tabulky, jednotě se podařilo hospodařit s přebytkem i v letech 2020 a 2021, kdy byla

¹⁰³ *Snd49.webnode.cz: Historie* [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://snd49.webnode.cz/historie/>

¹⁰⁴ *Bdk77.webnode.cz: Historie* [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://bdk77.webnode.cz/historie/>

činnost z důvodu koronavirových opatření omezena. Veškeré údaje v tabulce jsou údaje k 31. 12. sledovaného roku.

Závěrečné shrnutí teoretické části

V úvodu teoretické části jsou uvedeny hlavní cíle Orla, organizační členění této organizace, informace týkající se členství a pojištění členů i orelského majetku. V této části je rovněž zkráceně podchycena historie orelských jednot od jejich založení až do současnosti. Dále je možné detailně sledovat vývoj členské základny v jednotlivých letech, hospodaření jednot, aktivity, kterým se věnují, a jejich propagace. Detailní shrnutí je uvedeno u jednotlivých jednot. Tato teoretická část je nezbytná pro návrh části praktické, jelikož právě na tuto část praktická část práce navazuje se svým potenciálem, který může jednota Orla v Ústí nad Orlicí získat.

PRAKTICKÁ ČÁST PRÁCE

Na základě sledovaných informací z jednoty Orla Ústí nad Orlicí i Dolní Dobrouče, která má významné zkušenosti s pořádáním a financováním jednotlivých významných akcí, jsem se rozhodl zpracovat postup pro větší rozvoj jednoty Orla v Ústí nad Orlicí. Cílem zpracování této praktické části je analýza možností, jak rozšířit do budoucna členskou základnu a získat větší finanční prostředky. Pro získání větších finančních prostředků může sloužit právě i rozšíření členské základny, což je možné sledovat v níže zpracovaných kapitolách. Třetí důležitou částí je, aby občané města Ústí nad Orlicí získali větší povědomí o jednotě a byla jim poskytnuta širší nabídka akcí, do kterých se mohou zapojit.

Níže uvádím nejvýznamnější akce, které již Orel pořádá a mohou mít značný potenciál do budoucna a zavedení akcí nových. Rovněž jsem se rozhodl zpracovat i cestu zavedení a rozšíření pravidelné sportovní činnosti, díky které by mohla jednota Orla v Ústí nad Orlicí dosáhnout na větší dotační možnosti a rozvíjet členskou základnu.

Domnívám se, že v současné době by se jednota Orla měla více zaměřit na akce, které již v určité podobě pořádá. Důvodem je především zkušenost s pořádáním těchto akcí a jejich financováním. Dalším důvodem, proč i nadále pokračovat v těchto akcích je, že si získaly své příznivce, kteří o ně mají zájem. Jedná se především o akce výše uvedené. Nabízí se ovšem možnost tyto akce rozšířit, a proto jsem se rozhodl navrhnout ještě uspořádání dvou akcí nových.

Úspěšně pořádané akce a jejich potenciál

V této kapitole jsou detailně zpracované sportovní a kulturní akce, které již jednota pořádala a pořádá. Jedná se o turnaje ve Stiga hokeji, jejich současný stav a potenciál do budoucna. Dále je v této kapitole zmapována kulturní akce výstava betlémů včetně návrhu do budoucna. Tyto dvě zmíněné akce jsem vybral z důvodu, že se jedná o akce, které jednota již několik let pořádá, jsou u veřejnosti známé a především výstava betlémů je hojně navštěvovaná (ostatní akce, které jednota pořádala a pořádá, jsou především akce jednorázového charakteru a nejedná se o akce pořádané několik následujících let po sobě). Díky oblibě těchto akcí u veřejnosti již sami účastníci akcí provádějí reklamu těchto akcí tím, že akci doporučí dalším případným zájemcům, a to je jeden z dalších důvodů, proč právě v těchto akcích pokračovat.

14. Sportovní akce

Současný stav turnajů ve Stiga hokeji

Mezi nejúspěšnější sportovní projekty, které jednota Orla v Ústí nad Orlicí pořádá, lze uvést turnaje ve stolním hokeji Stiga. V roce 2019 byl uspořádán první turnaj. Jednota postupně pořídila vlastní Stiga hokeje a nyní má ve vlastnictví celkem 9 ks hokejů. Díky tomu, že jsou hokeje v osobním vlastnictví jednoty, je jednodušší uspořádání turnajů, jelikož není nutné si od jiných subjektů hokeje půjčovat a hradit pronájem a dopravu s tím spojenou.

Tabulka 29: Náklady na turnaje ve Stiga hokeji¹⁰⁵

Pořízení Stiga hokejů		Pronájem hokejů (1 turnaj)	
Pořízení 9 ks hokejů	14 530,00 Kč	Doprava	2 080,00 Kč
Puky k hokejům	470,00 Kč	Pronájem od ústředí	0,00 Kč
Náklady celkem	15 000,00 Kč	Náklady celkem	2 080,00 Kč

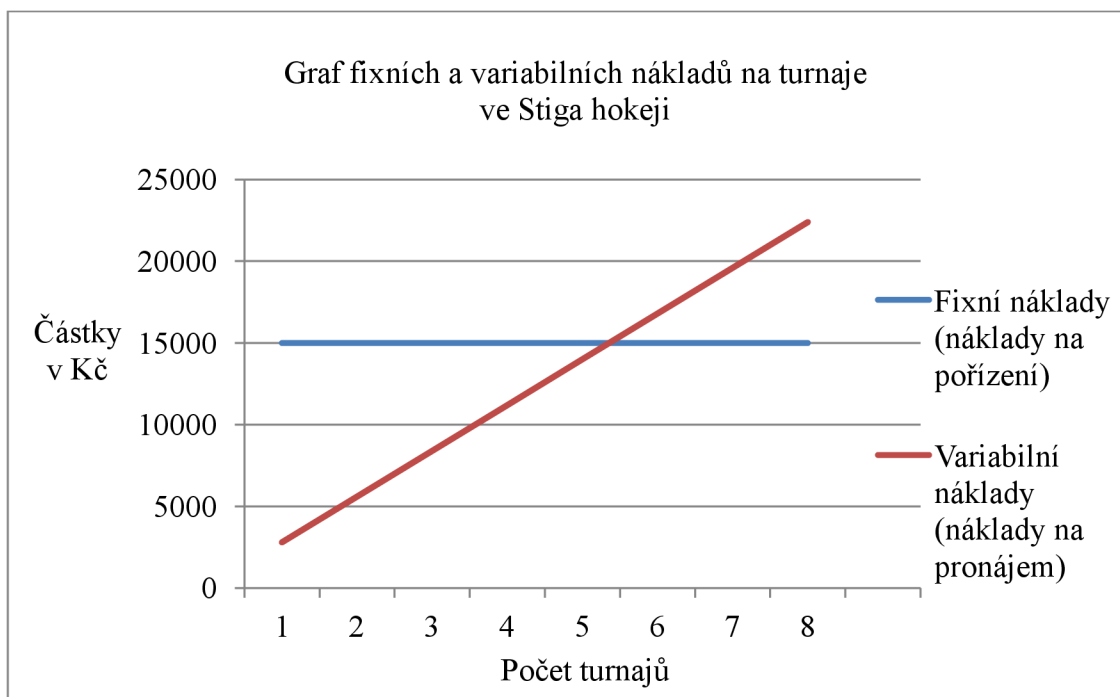
V tabulce 29 je možné vidět dva sloupce s náklady na turnaje ve Stiga hokeji. První polovina tabulky zahrnuje pořízení 9 ks stolních hokejů Stiga (celková cena pořízení vč. nákladů za dopravu těchto hokejů). V dalším řádku je možné vidět náklady na pořízení puků k hokejům. Tyto hokeje byly nakupovány postupně během období 4 let.

Druhá polovina tabulky zahrnuje náklady na jeden turnaj ve stolním hokeji Stiga. Vzhledem k tomu, že ústředí nabízí zdarma zapůjčení hokejů orelským jednotám, je částka za pronájem hokejů nulová. Náklady na dopravu zahrnují pouze dopravu z Ústí nad Orlicí na ústředí Orla do Brna a zpět (při zapůjčení i při vracení hokejů). Jedná se o částku 5 Kč/km, jelikož právě tuto částku určuje směrnice Orla upravující cestovné.

Na první pohled se může zdát, že by pro jednotu Orla bylo výhodnější si hokeje půjčovat, ovšem zde by bylo nutné sehnat ochotného člověka, který by hokeje z Brna dopravil a opět je poté zavezl zpět. Další významnou výhodou je možnost uspořádat turnaj bez ohledu na další orelské jednoty, jelikož díky vlastním hokejům si je z ústředí půjčovat jednota nemusí (hokeje může mít zapůjčené z ústředí jiná jednota). V případě, že jednota uspořádá se svými hokeji celkem 6 turnajů, náklady na dopravu dosáhnou

¹⁰⁵ Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2018-2022. Ústí nad Orlicí, 2018-2022

stejně výše jako pořizovací náklady hokejů. Zde je ovšem nutné zdůraznit, že se počítá s částkou za km nyní stanovenou ve směrnici a tato částka se může měnit. K dubnu roku 2023 jednota uspořádala celkem 5 turnajů. Jedná se o turnaje uspořádané od podzimu roku 2019 do dubna roku 2023.

Obrázek 7: Graf fixních a variabilních nákladů na turnaje

V současné době jsou pořádány 2 turnaje do roka (jaro a podzim) a již nyní si tyto turnaje našly své skalní příznivce. Jedná se v průměru o 25 hráčů, přičemž po rozdělení do kategorií trvá turnaj cca hodinu a půl. Průměrný počet hráčů byl zjištěn na základě pozorování autora práce. Hraje se v kategorii dětí, mládeže a dospělých. Každá z těchto kategorií je vyhodnocena zvlášť.

Díky dotacím, které jsou na turnaje poskytovány od města Ústí nad Orlicí, bylo možné postupně hokeje pořídít a turnaje uspořádat, jelikož z dotace je částečně hrazen i pronájem prostor a odměny.

Výhodu v pořádání turnajů lze spatřovat především v tom, že tento sport je určen pro všechny věkové kategorie, nejsou nutně potřeba předchozí zkušenosti a žádný jiný spolek se tomuto sportu v Ústí nad Orlicí nijak významněji nevěnuje. Jedná se tedy o úplně novou disciplínu, kterou Orel do města přinesl a nabízí ji nejen členům, ale i široké veřejnosti.

Tyto turnaje jsou pořádány pravidelně a mají svoji základnu příznivců. Orel má zkušenosti s pořádáním takovéto akce. Nabízí se tedy možnost využít potenciál těchto turnajů a nepořádat je pouze jako jednorázové turnaje, ale jako kontinuální ligu, a tak pro ně získat větší zájem veřejnosti.

Potenciál turnajů ve Stiga hokeji

Variantu v tom, jak využít tyto turnaje, vidím ve vytvoření projektu Městská liga ve Stiga hokeji. Jednalo by se o 3–4 turnaje během roku, do kterých by se mohl začátkem roku přihlásit hráč a získávat body ve své kategorii v jednotlivých turnajích. Na konci roku by proběhlo celkové vyhlášení výsledků za celou městskou ligu.

Hrozbu spatřuji v odrazení hráčů, kteří se nemohou účastnit více turnajů. Proto by bylo ideálním řešením vyhodnotit nejen celou ligu na konci roku, ale také vyhodnocovat zvlášť každý turnaj a vítěze odměnit drobnými odměnami.

Zda by byl zájem o vznik projektu Městská liga ve Stiga hokeji jsem ověřil u dosavadních hráčů a zájemců o turnaje pomocí dotazníku. Dotazník obsahoval celkem 8 otázek a vyplnilo jej 43 respondentů. Dotazník byl distribuován pomocí formuláře, který byl respondentům zaslán pomocí emailu. Vyplnění bylo anonymní.

V tabulce 30 je možné pozorovat, jak respondenti dotazník o projektu Městské ligy ve Stiga hokeji vyplnili.

Tabulka 30: Vyhodnocení dotazníku Stiga hokeje

Vyhodnocení dotazníku				
1. Jste muž/žena?				
MUŽ: 26		ŽENA: 17		
2. Jaký je váš věk?				
5-15: 8	16-20: 19	21-60: 14		61 a více: 2
3. Jste člen Orla?				
ANO: 22		NE: 21		
4. Kolika turnajů pořádaných jednotou Orla jste se zúčastnil/a?				
1–2: 18		3–4: 16		5 a více: 9
5. Jak turnaje hodnotíte? (1 – nejlépe, 5 – nejhůře)				
1: 8	2: 34	3: 5	4: 0	5: 0

6. Plánujete se i nadále turnajů účastnit?		
ANO: 31	NE: 3	NEVÍM: 9
7. Měl/a byste zájem se zapojit do projektu „Městská liga ve Stiga hokeji“?		
ANO: 31	NE: 5	NEVÍM: 7
8. Jste pro, pořádat pouze jednotlivé turnaje, jako doposud, nebo vytvořit ligu?		
PRO TURNAJE: 9	PRO LIGU: 21	JE MI TO JEDNO: 13
9. Co hodnotíte na turnajích pozitivně, a co naopak negativně?		
POZITIVNĚ: přátelská atmosféra, otevřenost turnajů pro všechny věkové kategorie, turnaje pro amatéry, občerstvení, odměny, krátkost turnajů, pravidla turnaje		
NEGATIVNĚ: málo občerstvení, nevyhovující čas (sobota), vyhrávání stále stejných hráčů, malá propagace ve městě, slabé odměny (Poznámka autora: negativa vyplnilo pouze 9 respondentů, ostatní nechali nevyplněné)		
10. Co chcete vzkázat pořadatelům? (dobrovolná otázka)		
Na tuto otázku odpovědělo 17 respondentů, kteří jsou potěšeni, že se tyto turnaje pořádají, že se na ně těší, a že jsou pro ně příjemně stráveným časem v kruhu přátel. Další, co respondenti uvedli je, že by chtěli větší spolupráci s městem a zlepšit odměny pro výherce.		

Závěrečný komentář k dotazníku

Na základě vyhodnocení dotazníku je zřejmé, že mezi respondenty je zájem o turnaje ve Stiga hokeji, a v případě, že budou i nadále turnaje pokračovat, se do nich rádi zapojí. Dotazník vyplnilo více mužů než žen a největší zastoupení měla kategorie 16–20 let, a to i přesto, že je to nejkratší věkové rozpětí v dotazníku uvedené. Co se týče vytvoření projektu Městská liga ve Stiga hokeji, tak většina hráčů je pro, nebo je jim to jedno, a i v případě vytvoření ligy se turnajů plánují nadále účastnit. Domnívám se proto, že vedení Orla by se mělo vydat právě touto cestou – vytvoření ligy, kterou bude dostatečně propagovat a nebude se jednat pouze o nabídku pro stávající hráče, ale i přizvání široké veřejnosti z města Ústí nad Orlicí. Vhodné bude oslovit i sponzory, kteří by byli ochotni turnaje finančně či materiálně podpořit, a tím získat pro soutěžící kvalitní ceny, díky čemuž by se dal předpokládat ještě vyšší zájem o turnaje.

Přínosem pro město Ústí nad Orlicí bude právě nabídka turnajů jeho obyvatelům a propagace nejen ve městě, jelikož by se o tomto projektu mohla dozvědět široká

veřejnost mimo město Ústí nad Orlicí. K propagaci této akce mimo město je vhodné využít nabídnutí těchto turnajů do dalších orelských jednot, kterých je v současné době v Pardubickém kraji 13, a tím přizvat účastníky i z jiných částí kraje. Právě díky spolupráci v rámci orelských jednot lze zprostředkovat nabídku i do dalších obcí a měst.

Přínos pro účastníky ligy spatřuji v tom, že by mohli mít větší motivaci k vítězství a účasti na turnajích, jelikož by mohlo vyhodnocování městské ligy na konci roku proběhnout např. i pro veřejnost, nebo se zástupcem města apod. a o vítězích v rámci ligy informovat veřejnost. K tomu by mohly posloužit např. Ústecké listy, které jsou doručovány do všech domácností ve městě.

Přínosem pro Orla by bylo jeho zviditelnění a budování povědomí o organizaci ve městě. Jako další přínos se nabízí získávání finančních prostředků na tyto turnaje včetně případných příspěvků od sponzorů. Vzhledem k tomu, že hráči, kteří by se ligy účastnili, by se díky turnajům mohli více seznámit i s dalšími nabízenými aktivitami, mohla by tato skutečnost případně vést k rozšíření členské základny. Pokud by rada jednoty měla zájem právě o větší rozšíření členské základny, poté by se mi zdálo vhodné členství v Orlu v rámci ligy nějakým způsobem zohlednit, např. pokud by se platilo zápisné do ligy, že by pro členy Orla bylo zdarma nebo za sníženou cenu. V takovémto případě bych ovšem navrhoval další průzkum, zda je zvýhodňování členů vhodné, aby nedošlo k odrazení veřejnosti a turnaje nepůsobily uzavřeně, že jsou pouze pro členy Orla.

Níže uvádím tabulku příjmů a výdajů na ligu ve stolním hokeji Stiga. Druhy příjmů a výdajů je možné brát za konečné, ale celkové částky jsou orientační, jelikož výdaje za jednotlivé položky se mohou v časovém období měnit a příjmy, jako jsou dotace a sponzorské dary, jsou ze stejného důvodu rovněž pouze orientační. Ve výdajích již není zahrnuto pořizování Stiga hokejů, jelikož právě tyto hokeje jednota má ve svém vlastnictví (hokeje byly pořízeny nezávisle na tomto projektu), naopak ve výdajích je zahrnuto mimo jiné i pořízení náhradních dílů k hokejům, neboť se předpokládám jejich opotřebení (viz stav hokejů v jednotě Dolní Dobrouč). Zápisné do ligy by bylo primárně určeno jako příjem na další aktivity jednoty, nebo v případě získání nižších dotačních prostředků by byly kryty náklady právě ze zápisného za hráče. Předpokládá se prozatím kolem 50 hráčů, jelikož již nyní turnaje navštěvuje v průměru 25 hráčů a předpokládá se

navýšení zájemců o turnaj. Příjmy a výdaje jsou tvořeny celkovými částkami za celou Městskou ligu ve Stiga hokeji, tj. za celý jeden ročník ligy (počítá se se třemi turnaji).

Předpokládané příjmy a výdaje na projekt Městské ligy ve Stiga hokeji v tabulce 31 jsou sestaveny na základě vlastního průzkumu autora.

Tabulka 31: Příjmy a výdaje za Městskou ligu ve Stiga hokeji

Příjmy		Výdaje	
Dotace město Ústí nad Orlicí	10 000 Kč	Cestovné	750 Kč
Dotace Pardubický kraj	5 000 Kč	Náhradní díly (hokeje)	1 000 Kč
Sponzorské dary	6 000 Kč	Pronájem prostor	3 500 Kč
Zápisné do ligy (100 Kč/hráč)	5 000 Kč	Občerstvení	1 600 Kč
		Odměny	10 000 Kč
		Poplatek rozhodčímu	2 000 Kč
Příjmy celkem	26 000 Kč	Výdaje celkem	18 850 Kč

15. Kulturní

Hlavní kulturní akcí, kterou jednota Orla v Ústí nad Orlicí pořádá a díky které zaznamenala největší úspěch, je výstava betlémů. Jedná se o výstavu Betlémy z našich domácností. V roce 2023 bude uspořádán 3. ročník. Úspěch této akce lze zhodnotit z několika úhlů, jak z ekonomického, tak z budování značky u veřejnosti, tak z pohledu návštěvnosti.

Jedná se o výstavu historických betlémů, kterou připravují členové jednoty. Betlémy jsou zapůjčeny z domácností, a to je právě jedno z velkých lákadel pro veřejnost. Návštěvníci mají možnost vidět betlémy, které ještě nikdy nebyly nikde vystavovány. Výstava trvá 3 dny (pátek odpoledne, sobota a neděle celý den). Důvod pro takto kratší období výstavy je především dán tím, aby bylo možné obsadit všechny časy hlídání výstavy dobrovolníky. Akce je uspořádána na zahájení adventu, tj. o prvním adventním víkendu. Tato skutečnost vede k tomu, že ten den je výstava součástí zahájení adventního času ve městě, a díky tomu dosáhla významné návštěvnosti. Příchozí mají také možnost si zakoupit drobné upomínkové předměty: v roce 2021 voskový betlém,

v roce 2022 betlém s kostelem v Ústí nad Orlicí (viz obrázek 8¹⁰⁶). Vstupné je dobrovolné.

První ročník byl uspořádán v roce 2021 a návštěvnost činila přes 200 návštěvníků. Návštěvnost byla menší také z toho důvodu, že se jednalo o akci novou a že ještě bylo vše omezeno z důvodu koronavirové pandemie (do poslední chvíle nebylo jisté, zda bude moci výstava proběhnout). Druhý ročník byl uspořádán v roce 2022 a návštěvnost během víkendu přesáhla 700 lidí, což lze považovat za úspěch.

Obrázek 8: Betlém s kostelem v Ústí nad Orlicí

Za další úspěch lze považovat postupné zviditelnění jednoty Orla. O výstavě se veřejnost dozvěděla z tisku (Ústecké listy, časopis INUF, časopis Orel), na plakátnicích a na internetových stránkách. Natočena byla i reportáž z výstavy.

Jako poslední a zároveň velmi významný bod lze uvést ekonomický dopad výstavy. Na výstavu se daří získávat dotace od Pardubického kraje (záštitu nad výstavami převzal náměstek hejtmána Roman Línek) a od města Ústí nad Orlicí z dotačního programu podpora kulturních aktivit. Většina výdajů je pokryta z dotací (cestovné, pronájem prostor, materiálně-technické zabezpečení akce, propagace). Díky vstupnému dobrovolnému má jednota příjem, který může využít na jakoukoliv další činnost, a tato částka není nijak vázána na účel, na který má být použita. Domnívám se, že zvolení varianty, že návštěvníci mohou přispět do vstupného dobrovolného a není pevně daná částka vstupného, je vhodná, jelikož na výstavu může přijít úplně každý a finance nejsou důvodem, proč by zájemce na výstavu nemohl přijít.

¹⁰⁶ INUF: *informační noviny ústecké farnosti*. Ústí nad Orlicí, 2022, (233), s. 11

Tabulka 32: Příjmy a výdaje na výstavu betlémů 2021¹⁰⁷

Příjmy		Výdaje	
Dotace Pardubický kraj	5 000,00 Kč	Cestovné	2 358,00 Kč
Dotace město Ústí nad Orlicí	3 600,00 Kč	Drobný materiál	2 185,00 Kč
Vstupné dobrovolné	3 695,00 Kč	Tisk a výlep plakátů	1 580,00 Kč
		Pronájem prostor	4 000,00 Kč
		Občerstvení	450,00 Kč
Příjmy celkem	12 295,00 Kč	Výdaje celkem	10 573,00 Kč

Dotace od města Ústí nad Orlicí, byla v roce 2021 poskytnuta jako příspěvek na celoroční kulturní činnost ve výši 15 000 Kč. Z této dotace bylo na výstavu betlémů využito celkem 3 600 Kč.

Tabulka 33: Příjmy a výdaje na výstavu betlémů 2022¹⁰⁸

Příjmy		Výdaje	
Dotace Pardubický kraj	5 000,00 Kč	Cestovné	2 784,00 Kč
Dotace město Ústí nad Orlicí	4 000,00 Kč	Drobný materiál	4 355,00 Kč
Vstupné dobrovolné	15 017,00 Kč	Tisk a výlep plakátů	1 670,00 Kč
		Pronájem prostor	2 900,00 Kč
		Občerstvení	720,00 Kč
Příjmy celkem	24 017,00 Kč	Výdaje celkem	12 429,00 Kč

Do budoucna se domnívám, že je vhodné ve výstavách pokračovat, a ještě více rozšířit povědomí o nich. Lze tak usoudit na základě pozitivních ohlasů od návštěvníků a zvyšující se návštěvnosti (prozatím však bylo možné porovnávat návštěvnost pouze ze dvou výstav). Zajímavý jev je také to, že na 1. ročník museli být členové (a další, kteří betlémy zapůjčovali) přemlouváni, dnes již nabízejí betlémy sami. Betlémy zapůjčují členové nezištně, jelikož za zapůjčení nejsou nijak finančně ohodnoceni.

Akce má přínos nejen pro jednotu Orla, ale také pro město Ústí nad Orlicí, do kterého přijedou návštěvníci nejen z Pardubického kraje. Touto výstavou se připomíná bohatá

¹⁰⁷ Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2021. Ústí nad Orlicí, 2021

¹⁰⁸ Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2022. Ústí nad Orlicí, 2022

a ojedinělá tradice tvorby a stavby betlémů, která v Ústí nad Orlicí je již přes 200 let. V případě, že se bude dařit i nadále výstavy dostatečně propagovat a návštěvnost se bude zvyšovat, bude moci jednota na svoji činnost získávat větší příjmy, které bude moci později použít na další projekty, a bude se rozšiřovat povědomí o Orlu jako o organizaci, která ve městě obnovila svoji činnost a věnuje se jak sportovní, tak i kulturní činnosti.

Návrh na rozšíření této kulturní akce spatřuji především v nutnosti každoroční obměny výstavy různými druhy betlémů. Nabízí se rovněž varianta výstavu rozšířit například o jednu místnost, a tím návštěvníkům nabídnout větší množství i rozměrných betlémů, a případně je doplnit dalšími předměty. Aby nenastala situace, kdy by byl problém shánět nové betlémy na výstavu, navrhuji navázat spolupráci se spolkem České sdružení přátel betlémů, který sdružuje několik stovek tvůrců i sběratelů betlémů a má bohaté zkušenosti s pořádáním i tematicky zaměřených výstav.

S pořádáním výstavy souvisí financování této akce. Pro zvýšení finančních prostředků na tuto akci by bylo vhodné oslovit významné firmy ve městě, zda by bylo možné získat od nich sponzorský dar na výstavu. Cílem je pokrytí veškerých nákladů z dotací a sponzorských darů, aby vstupné dobrovolné od návštěvníků mohlo být kompletně použito na jiné orelské aktivity.

Uspořádání nových významných akcí

Pro zakládání nových významných akcí navrhuji uspořádání následujících akcí. První navrhouvanou akcí je uspořádání cyklopoutí s názvem Cyklopout' s Orlem. K nápadu uspořádat právě tuto akci mě přivedla zkušenost ústředí Orla, které pravidelně cyklopoutě pořádá, přičemž je o ně značný zájem, a také zkušenost několika dalších orelských jednot, jako je například jednota Boskovice nebo Uherský Brod. Pro Cyklopout' s Orlem jsem se rozhodl z důvodu možnosti rozšíření členské základny, jelikož právě v případě pořádání účastníky oblíbených cyklopoutí by bylo možné efektivně rozšířit členskou základnu, a to i díky zvýhodněním, které by pro členy bylo poskytováno. K rozšíření členské základny můžou vést různé druhy akcí, ale právě cyklopoutě, které jsou oblíbené, se jeví jako ideální.

Jako další akci navrhuji běžecký závod. K této myšlence mě přivedla zkušenost z orelské jednoty Dolní Dobrouč, a také ideální možnost získat pro Orla sponzory, kteří

by mohli jeho činnost podpořit, a díky běžeckému závodu by v případě úspěchu mohl Orel dosáhnout větší propagace a zviditelnění. Obě tyto sportovní akce by byly zaměřeny na širokou veřejnost.

16. Cyklopout' s Orlem

První mnou navrhovanou významnou akcí by mohlo být zaměření se na cyklistiku, jelikož i mezi členy se nachází několik příznivců tohoto sportu a část členů se účastní každoročně cyklopoutí pořádaných Orlem. Právě ve zkušenostech některých členů s těmito poutěmi spatřuji výhodu při zakládání cyklistických aktivit. Výhoda zkušenosti členů s těmito sportovními akcemi by se nabízela především v pomoci s organizací těchto cyklopoutí. Jednota v Ústí nad Orlicí rovněž uspořádala několik jednorázových cyklistických výletů. Zkušenosti z těchto jednorázových akcí mohou být dobrým základem pro uspořádání podobné akce většího rozsahu.

Akce, kterou by mohla začít jednota v budoucnu pořádat, je Cyklopout' s Orlem. Jednalo by se o vícedenní cyklopout' vždy do jiné oblasti, kde by bylo zajištěno pro účastníky ubytování. V cílové destinaci by bylo možné nabídnout účastníkům několik míst, která je možno navštívit (s tím, že každý by měl možnost udělat si vlastní program).

Potenciál této akce spatřuji především v nabídce široké veřejnosti, jelikož cyklistika je sport, kterému se věnuje velké množství lidí z řad veřejnosti. Vzhledem k tomu, že bychom mohli zvolit variantu zvýhodněné ceny pro cyklisty, kteří jsou členy Orla, mohla by vést tato nabídka (pokud by byly cyklopoutě pořádané každoročně) k výraznému rozšíření členské základny. Lze přistoupit i k variantě, že by se cyklopoutí mohli účastnit pouze členové Orla, ovšem tato varianta se mi nejeví jako vhodná, jelikož jednota má za cíl právě získat podporu široké veřejnosti, nikoliv působit uzavřeně (fungování pouze pro dosavadní členy). Mohla by totiž nastat situace, že by si veřejnost místo toho, aby vyplnila přihlášku a stala se členy Orla, myslela, že tyto pobyty jsou určeny pouze pro uzavřenou skupinu dosavadních členů, a tím pádem by tyto cyklopoutě nenaplnily svůj účel.

Příklad týdenní cyklopoutě

Uvádím zpracovaný plán cyklopoutě včetně finanční analýzy příjmů a výdajů na tuto akci.

Místo:..... Pasohlávky (místo jsem vybral z důvodu široké nabídky cyklostezek)

Počet nocí:..... 6 nocí (4 lůžkové pokoje)

Počet účastníků: 40 účastníků

Doprava a strava: individuální

Tabulka 34: Předpokládané náklady na cyklopoutě

Předpokládané náklady na cyklopoutě (celkem za všechny účastníky)	
Ubytování	117 000,00 Kč
Trička s potiskem cyklopoutě	7 800,00 Kč
Manipulační poplatek	20 000,00 Kč
Náklady pro účastníky	144 800,00 Kč
Náklady pro jednotu Orla	
Ubytování	117 000,00 Kč
Trička s potiskem cyklopoutě	7 800,00 Kč
Náklady pro jednotu	124 800,00 Kč
Hospodářský výsledek (příjmy od účastníků – náklady jednoty)	20 000,00 Kč

Uvedené částky celkem za 40 účastníků jsou vypočítány na základě emailové korespondence s poskytovatelem ubytování v obci Pasohlávky a s firmou z obce Šlapanice zhotovující reklamní trička (firma vybrána z důvodu již předešlé spolupráce s jednotou).

V tabulce 34 je možné sledovat náklady na cyklopoutě a zisk, který by z uspořádání této cyklopoutě jednotu měla v případě naplnění kapacity této akce. Náklady pro jednoho účastníka na tento pobyt činí 3 620 Kč. Zisk je tvořen z manipulačního poplatku, který by si Orel účtoval za uspořádání této akce (500 Kč/osoba). Díky tomuto manipulačnímu poplatku by mohla jednotu Orla zvýhodnit své členy a snížit jim např. poplatek

o celkovou částku 500 Kč (jednota by na cyklopout' i přesto nedoplácela), nebo o jinou částku, pro kterou by se rada jednoty rozhodla.

17. Běžeczký závod – memoriál Václava Bíbuse

Jako další novou významnou jednorázovou akci, kterou by mohla jednota Orla pořádat, navrhuji běžeczký závod. K výběru tohoto typu akce mě přivedly zkušenosti, které má s pořádáním jednota Orla v Dolní Dobrouči. Také jako výhodu spatřuji to, že několik našich členů se podobných běhů účastní. Mají tedy s takovýmto druhem akce zkušenosti.

Jednota Orla by mohla pořádat běžeczký závod, který by byl určen pro všechny věkové kategorie. Tento závod by byl zaměřen na širokou veřejnost nejen z města Ústí nad Orlicí. Jako vhodné navrhuji uspořádat závod s názvem Memoriál Václava Bíbuse. K tomuto názvu mě přivedla skutečnost, že právě Václav Bíbus byl v období do roku 1948 významným členem místní jednoty (zastával funkci náčelníka), byl aktivní i v dalších spolcích a po roce 1948 byl odsouzen komunistickým režimem na 12 let.

Výhody tohoto turnaje mohou být v tom, že by mohl Orel oslovit širokou veřejnost. Další významnou výhodou spatřuji v možnosti oslovit sponzory s žádostí o finanční podporu těchto běhů (oproti možnosti zviditelnit vlastní firmu), a získat tak dostatečné finanční prostředky na pokrytí nákladů z dotace a sponzorských darů s tím, že startovné, které by každý závodník uhradil, by mohlo v případě zisku být určeno na další aktivity, kterým se jednota věnuje.

Tabulka 35: Příjmy a výdaje na běžeczký závod

Příjmy	Výdaje
Dotace město Ústí nad Orlicí	Odměny
Záštitu radního z Pardubického kraje	Cestovné
Sponzoři	Propagační materiály
Startovné	Trička pro pořadatele/jiný vhodný prvek
Župa Orlická (v případě župní akce)	Občerstvení

Vzhledem k tomu, že by se jednalo o akci novou, uvedl jsem v tabulce možnosti, odkud by jednota mohla případně získat finanční prostředky. Konkrétní částky jsem u jednotlivých položek neuvedl, jelikož se mohou výrazně lišit, a tudíž by byly částky

značně zavádějící. V druhém sloupci jsem uvedl předpokládané položky, za které by jednota měla v případě uspořádání běhu výdaje.

V případě uspořádání by bylo určitě vhodné požádat o dotaci na město Ústí nad Orlicí, oslovit hejtmana Pardubického kraje na převzetí záštity nad během, příp. jiného radního a získat sponzory. V případě, že by jednota uspořádala běh zároveň jako akci župní, bylo by možné získat i příspěvek od župy Orlické. Pokud by se podařilo získat dostatečné finanční prostředky z výše uvedených zdrojů, mohla by jednota mít z této akce i zisk. Další výhodou může být příležitost, že se další obyvatelé města dozvědí o aktivitách, které Orel nabízí, a v případě, že je osloví, se mohou stát členy Orla.

Hrozbu, která by mohla případně nastat, spatřuji v malém zájmu ze strany veřejnosti, díky kterému by se celá akce nemusela vydařit. Zde by bylo tedy nutné dbát na kvalitní propagaci této akce (plakáty ve městě, na internetu, pozvánka v Ústeckých listech apod.). Nabízí se také možnost pokusit se zařadit tento závod do orelské běžecké ligy, a tím si zajistit větší účast běžců z jiných orelských jednot.

Rozšíření pravidelné sportovní činnosti

Druhá varianta, která se nabízí jako možnost, kudy by se mohla jednota Orla v Ústí nad Orlicí ubírat, aby dosáhla větších úspěchů (více finančních prostředků a rozšiřování členské základy), je pravidelná sportovní činnost. Pravidelné sporty, které jsou pro členy zvýhodněny, jsou často v ostatní orelských jednotách hlavním důvodem, proč mají jednoty poměrně velké členské základy.

Členství v jednotě má pro účastníky sportů výhodu v tom, že platí nižší poplatky za tyto (nejen) sportovní aktivity oproti nečlenům. Na základě osobních rozhovorů se členy různých orelských jednot napříč Pardubickým krajem jsem se dozvěděl, že jsou jednoty, kde se ani další poplatek vyjma členského příspěvku od sportovců nevybírání. Jsou jednoty, kde je nastaven systém tak, že pokud se nestanou členy, tak se nemohou sportovních aktivit účastnit (často to bývá u cvičení dětí). Výhodu, proč být členem, lze také spatřovat v tom, že každý člen Orla je na sportovních akcích pojištěn a v rámci Orla se může účastnit za zvýhodněných podmínek i dalších pořádaných aktivit.

Největším problémem při zakládání pravidelných sportovních oddílů je sehnat proškoleného cvičitele, který by byl ochoten se vedení oddílu věnovat. Pro jednotu v Ústí nad Orlicí je bezesporu také komplikací, že nedisponuje vlastními prostory,

a tudíž je nutné se přizpůsobit volným časům v tělocvičnách ve městě, což někdy může být velmi komplikované. Dosavadním cvičením se věnují cvičitelé zdarma bez nároku na finanční ohodnocení. Je zajisté na zvážení rady jednoty, zda v případě pokusu o vytvoření nového oddílu pro sportování dětí cvičitelovi finanční ohodnocení nenabídnout, jelikož by to mohlo vést k lepším možnostem cvičitele pro Orla sehnat. Další nabízenou variantu, jak získat na své aktivity kvalitního cvičitele, je sehnat zájemce, kterému by Orel proškolení zajistil (ať už přes ústředí Orla v Brně, nebo ve spolupráci s Českou obcí Sokolskou, která školení cvičitelů pořádá pravidelně).

18. Dosud fungující pravidelná sportovní činnost

V současné době jednota provozuje pouze cvičení Aby záda nebolela, kterému se věnuje od roku 2019. Postupem času prošlo i toto cvičení vývojem a nyní se jeví jako stabilizované, našlo si své příznivce, kteří se rádi cvičení účastní a podařilo se na činnost sehnat i vhodné prostory.

Druhým pravidelným sportem je sebeobrana Gaku-do. Nabízí se využití potenciálu, že jednota má za člena mnohaletého vedoucího kurzů sebeobrany, přičemž by bylo vhodné tyto kurzy více propagovat mezi veřejností např. pozvánkou na středních školách, které jsou v Ústí nad Orlicí celkem tři. Vzhledem k tomu, že ve městě je poměrně velká konkurence (SK karate Ústí nad Orlicí, Krav Maga - Kapap Bohemia a Moderní sebeobrana s.r.o.), zatím se příliš nedaří získat nové zájemce k tomuto druhu sportu.

19. Dotace poskytované na děti a mládež

V současné době by v případě vytvoření cvičení dětí mohla jednota žádat na tři základní dotační programy. Jedná se o dotační programy, které poskytuje město Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj a Národní sportovní agentura. Uvádím programy, které jsou poskytovány spolku více let a o něž šlo zažádat i na rok 2023. Požadované podmínky pro získání dotací uvádím opět ze žádostí o poskytnutí dotací na rok 2023.

Město Ústí nad Orlicí – zde by bylo možné zažádat na program: Podpora pravidelné sportovní činnosti sportovních organizací v roce 2023. Zde se hodnotí počet dětí

do 18 let a výše jejich členských příspěvků. Dalším kritériem je, zda se jedná o rekreační či soutěžní činnost.¹⁰⁹

Důležitou skutečností je, že v případě, že by jednota podala žádost na výše uvedený dotační program od města Ústí nad Orlicí, již nemůže podat žádost na jednotlivé sportovní akce, tudíž by bylo na zvážení rady jednoty, na jaký dotační program požádat.

Pardubický kraj – zde by mohla jednota podat žádost na program: Podpora pravidelné sportovní činnosti dětí a mládeže (program B1). Tento program je poskytován na sportovní činnost dětí a mládeže až do 23 let věku. Zde se hodnotí počet pravidelných cvičení (týdenní četnost) a velikost skupiny (počet dětí a mládeže). Lze získat 10 000 – 50 000 Kč a maximální požadovaná výše může dosáhnout 70 % skutečných nákladů.¹¹⁰

Národní sportovní agentura – zde se jedná o dva dotační tituly. Jednota by mohla požádat buď o dotaci z programu Můj klub, ovšem zde je nutná pravidelná sportovní činnost alespoň 2× týdně, což prozatím v jednotě Orla nepředpokládám. Důvod, proč nepředpokládám možnost dosažení tohoto dotačního titulu je právě týdenní četnost cvičení, jelikož všichni členové, kteří by případně se mohli cvičení věnovat, mají velké množství dalších aktivit. Dalším důvodem, proč by jednota v současné době neměla možnost pořádat cvičení 2× týdně, je velké obsazení tělocvičen, a i v případě pořádání cvičení vícekrát týdně by velmi výrazně stouply Orlu náklady na tuto činnost. Jako vhodnější se nabízí požádat na program Můj klub – pohyb a zdraví. V tomto dotačním programu postačí pravidelnost cvičení 1× týdně. Tato varianta se mi jeví jako vhodnější především z důvodu menší náročnosti na vedoucí cvičení, lepší možnosti získat pronájem prostor a i ekonomické nároky by nebyly tak vysoké, jako v případě cvičení vícekrát týdně.¹¹¹

20. Příklad zavedení a finanční náročnosti cvičení dětí

Potenciálem pro rozšiřování členské základny a s tím související získání finančních prostředků je bezesporu cvičení dětí a mládeže do 18 let. Jedná se téměř o jedinou

¹⁰⁹ *Ustinadorlici.cz: Dotace města* [online]. Město Ústí nad Orlicí [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.ustinadorlici.cz/images/mesto/dotace/2023/2-podminky-2023.pdf>

¹¹⁰ *Pardubickýkraj.cz: Přehled dotačních programů* [online]. Krajský úřad Pardubického kraje [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/dotacni-programy-probihajici-probihajici-v-oblasti-cestovniho-ruchu-sportu-a-volnocas-aktivit/118465>

¹¹¹ *Agenturasport.cz: Dotace* [online]. [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://agenturasport.cz/dotace-neinvesticni/24-2022-muj-klub-2023-pohyb-a-zdravi/>

variantu, jak získávat členy do této věkové kategorie, a zároveň se jedná o kategorii, na kterou je možné získat největší finanční prostředky z dotačních programů, jelikož na cvičení dospělých dotace převážně poskytovány nejsou. Systematické zaměření jednoty na děti by mohlo vést k tomu, že děti zůstanou členy, i když již nebudou cvičení navštěvovat a zapojí se do fungování jednoty Orla. Tato skutečnost by mohla rovněž vést k větší jistotě v budoucí fungování jednoty.

Vzhledem k tomu, že Orel není primárně organizací určenou na dosahování co nejlepších výsledků, ale spíše poskytování sportu pro všechny, se jeví jako ideální vytvořit oddíl pro děti zaměřený na všestrannost, aby si každé dítě mohlo nalézt, co ho bude bavit – cvičení by nebylo zaměřeno pouze na jeden konkrétní určitý sport.

Níže uvádím modelový příklad včetně finančních možností, které by se díky zavedení pravidelného cvičení dětí otevřely.

Cvičení dětí od 4 do 6 let

Četnost cvičení: 1 × týdně (60 minut), za školní rok 35 lekcí

Počet účastníků: 12 dětí

Tabulka 36: Příjmy a výdaje za cvičení dětí

Příjmy		Výdaje	
Členské příspěvky	1 200,00 Kč	Pronájem prostor	8 750,00 Kč
Poplatky dětí	3 600,00 Kč	Propagační materiál	2 000,00 Kč
Dotace NSA	10 800,00 Kč	Sportovní potřeby	8 000,00 Kč
Dotace město	0,00 Kč		
Dotace Pard. kraj	10 000,00 Kč		
Příjmy celkem	26 800,00 Kč	Celkové náklady	18 750,00 Kč
		Poplatek cvičitele	5 250,00 Kč
Příjmy celkem	26 800,00 Kč	Celkové náklady	24 000,00 Kč

V tabulce jsou uvedeny jednotlivé předpokládané příjmy a výdaje na pravidelné cvičení dětí. Členské příspěvky jsou vybírány od členů ve výši 200 Kč/dítě, ovšem zde je nutné si uvědomit, že 50 % se odvádí na ústředí a župu a v jednotě zůstává tedy pouze zbylých 50 %. Poplatek za cvičení jsem určil ve výši 300 Kč/ dítě za školní rok, jelikož

se domnívám, že tato cena bude pro veřejnost přijatelná a kopíruje cenu u některých ostatních spolků.

Jednota by mohla získat dotace od NSA program Můj klub 2023 – pohyb a zdraví: $12 \times 900 \text{ Kč} = 10\,800 \text{ Kč}$ (částka pro rok 2023) a dále by mohla získat dotaci od Pardubického kraje (do tabulky jsem uvedl částku 10 000 Kč, jelikož se jedná o nejnižší možnou získanou dotaci).

Dotace od města Ústí nad Orlicí: 0 Kč (rada jednoty by se rozhodla, že je pro ni výhodnější využít dotaci na jednotlivé sportovní akce – např. projekt Městská liga ve Stiga hokeji. Nelze žádat na pravidelnou sportovní činnost a zároveň na významné sportovní akce).

Výdaje za pronájem jsou vypočítány jako cena za školní rok, za kterou jsou nyní pronajímány menší tělocvičny ve městě. Jako další výdaje lze předpokládat výdaje na pořízení základních sportovních pomůcek. Pokud připočteme, že by cvičitel dostával finanční ohodnocení (např. měl by uzavřenou s jednotou Orla dohodu o provedení práce s hodinovou odměnou 150 Kč), náklady by vzrostly o 5 250 Kč.

Pokud by se podařilo plně naplnit výše uvedený modelový příklad a držet se ho, mohla by jednota v případě zavedení pravidelného cvičení hospodařit se ziskem 2 800 Kč. Zde je ovšem nutné brát tuto částku s rezervou, jelikož nájmy za prostory se neustále díky inflaci zvyšují, stejně jako by mohly růst náklady na cvičitele. Další důležitou informací je možnost, že by jednota nemusela na všechny dotační tituly dosáhnout, a tím pádem by nebyla schopna pokrýt náklady na cvičení. Tato situace by vedla k tomu, že by jednota musela buď navýšit příspěvek od dětí, což není příliš vhodné u cvičení, které se zavádí jako nové, nebo (a to se domnívám, že by byla přijatelnější varianta) by se rada jednoty musela pokusit sehnat sponzory na svoji pravidelnou sportovní činnost.

21. Zastřešení soukromých sportovních aktivit Orlem

V příkladu výše jsem se zaměřil na zavedení pravidelné sportovní činnosti dětí hlavně z důvodu možností získávat finanční prostředky na cvičení dětí a mládeže z různých dotačních programů, což naopak u sportovních aktivit dospělých není možné.

Nabízí se varianta zavést i pravidelnou sportovní činnost dospělých, nebo se pokusit zastřešit sportovní aktivity již soukromě fungující. K tomuto zpracování mě přivedla také možnost zastřešit sportovní aktivity, které fungují v Ústí nad Orlicí mezi farníky,

a díky tomu, že Orel úzce s farností spolupracuje, je právě tato možnost na místě. Pro příklad jsem se rozhodl vybrat pravidelné fotbalové tréninky, které jsou nyní v Ústí nad Orlicí mezi farníky uskutečňovány.

Níže představuji návrh a rozpočet pravidelné sportovní aktivity dospělých vč. finanční analýzy.

Fotbalové tréninky dospělých

Sportovní aktivita: fotbal

Pravidelnost cvičení: .. 1× týdně (60 minut), za školní rok 35 lekcí

Počet účastníků: 12 hráčů (12 osob jsem určil z důvodu možnosti lépe porovnat příjmy oproti skupině 12 dětí)

Tabulka 37: Příjmy a výdaje za sportovní aktivity dospělých

Příjmy		Výdaje	
Členské příspěvky	1 200,00 Kč	Pronájem prostor	15 750,00 Kč
Poplatky hráčů	15 050,00 Kč	Sportovní potřeby	500,00 Kč
Dotace NSA	0,00 Kč		
Dotace město	0,00 Kč		
Dotace Pard. kraj	0,00 Kč		
Příjmy celkem	16 250,00 Kč	Celkové náklady	16 250,00 Kč

V modelovém příkladu výše je zřejmé, že při sportovních aktivitách dospělých je nutné, aby si sami hráči platili výrazně větší spoluúcast (v tomto případě vychází částka na jednoho dospělého na školní rok cca 1 250 Kč), než je tomu například u dětí. V prvním sloupci uvádím možnost získání finančních prostředků. V tomto případě je možné získávat finance pouze z členských příspěvků (opět pouze 50 %, jelikož zbylých 50 % je odesíláno na župu a ústředí) a z poplatků od hráčů. Jednotě bych doporučil, aby požadovala členství v Orlu kvůli získávání členských příspěvků, nebo je na zváženu, zda zvýhodnit členy Orla, což by účastníky mohlo vést ke členství a případnému dalšímu zapojení v organizaci.

Ve druhém sloupci uvádím mezi výdaji pronájem prostor, který je výrazně vyšší než u cvičení dětí. Je to především z toho důvodu, že na sportovní aktivity, jako fotbal apod.

je nutné mít dostatečně velkou tělocvičnu, která je dražší než menší prostor, který by mohl postačit na cvičení dětí. Cena pronájmu je vypočítána z aktuálních cen pronájmu velkých tělocvičen ve městě. Naopak nepředpokládám nutnost pořízení sportovních potřeb, pouze např. kvalitní fotbalový míč (cena opět kopíruje obvyklou cenu na trhu).

V případě, že by jednota Orla chtěla nabídnout dospělým zájemcům o tuto aktivitu nižší poplatek za sport, musela by jednota získat finance z jiných zdrojů. Příkladem zdrojů, ze kterých by bylo možné dotovat tyto aktivity, mohou být sponzorské dary nebo poplatky z jiných akcí (výstav, startovné na turnajích apod.). Takovou variantu bych ovšem radě jednoty nedoporučoval, jelikož si myslím, že každý sport v rámci Orla by měl být schopen fungovat ekonomicky samostatně a finančně nezatěžovat hospodaření celého spolku.

Shrnutí praktické části

Praktickou část této práce jsem rozdělil na sportovní a kulturní akce, které již jednota pořádá, detailně je zmapoval a navrhl potenciál těchto akcí do budoucna včetně financování těchto akcí, a také jak mohou přispět tyto akce případnému rozšíření členské základny.

Další část je tvořena návrhem na založení jednorázových akcí nových, díky kterým by mohla jednota získat větší podporu mezi spoluobčany města Ústí nad Orlicí, rozšířit členskou základnu a získat finanční prostředky. Důležitou součástí praktické části je rovněž zmapování včetně finančních nákladů na zavedení nové pravidelné sportovní činnosti, díky které by mohl Orel zaznamenat největší nárůst členské základny.

Aby bylo možné lépe stanovit potenciál akcí a hrozeb, které s tím mohou souviset, rozhodl jsem se rovněž sestavit SWOT analýzu jednoty Orla v Ústí nad Orlicí, díky které v případě zavádění nových akcí a jejich rozšiřování bude možné se vyvarovat případným hrozbám a naopak využít silných stránek a příležitostí jednoty. Tuto SWOT analýzu lze využít na jakoukoliv akci v rámci jednoty i v budoucnu, kdy se ovšem pravděpodobně budou jednotlivé stránky jednoty měnit.

SWOT analýza jednota Orla v Ústí nad Orlicí

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none">• Ochošní členové• Členové vykonávají činnost zdarma• Složení členské základny (všechny věkové kategorie)• Tradice spolku	<ul style="list-style-type: none">• Nedisponování vlastními prostory (vše nutno pronajímat)• Značná závislost na dotacích• Nedostatek sponzorů• Slabá informovanost o akcích mezi občany
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none">• Oslovení sponzorů a navázání spolupráce s nimi• Účast děkana římskokatolické farnosti ve vedení Orla (poskytování prostor za zvýhodněných podmínek apod.)• Rozšíření členské základny pomocí akcí	<ul style="list-style-type: none">• Úbytek členské základny• Nezískání dotací na akce• Nepodaří se dostatečně akce propagovat• Konkurenční spolky ve městě• Malý zájem o nabízené aktivity• Příliš silné spojování s katolickou církví v očích veřejnosti

22. Kulturní akce

Kapitola se věnuje kulturní akci s názvem Betlémy z našich domácností, potenciálu této akce a případným hrozbám včetně variant, jak jim předejít.

22.1. Výstava betlémů

Akci s názvem Betlémy z našich domácností se detailně věnuji v podkapitole 15, kde je uvedena finanční analýza této akce, současný stav a potenciál této akce. V části tohoto závěrečného shrnutí rovněž uvádím potenciál a hrozby spojené s akcí výstava betlémů.

Potenciál výstavy betlémů

Na základě vypracování praktické části této bakalářské práce lze konstatovat, že výstava betlémů má svůj potenciál i do budoucna. Výstava zaznamenává nárůst návštěvníků a podporu ze strany obyvatel města Ústí nad Orlicí, kteří výstavu navštívili. Finanční prostředky na tuto akci lze získávat z dotačního programu od města Ústí nad Orlicí a vzhledem k převzetí záštity nad výstavou radním Pardubického kraje,

tak i od Pardubického kraje. Jednota má rovněž příjem z této výstavy díky dobrovolnému příspěvku od návštěvníků. Do budoucna se rovněž nabízí získání sponzorů (oslovit podnikatele se vztahem k městu Ústí nad Orlicí), aby veškeré náklady z výstavy pokryly právě dotace a sponzorské dary a příspěvky od návštěvníků mohly sloužit k dalším akcím, které bude jednota pořádat. Díky této akci může být značně rozvinuta možnost propagace jednoty široké veřejnosti.

Hrozby výstavy betlémů

Hrozbu v pořádání výstavy lze spatřovat především v nedostatku ochotných členů, kteří výstavu hlídají, dále ve vystavování stále stejných betlémů nebo ve slabé propagaci této akce. Další hrozbou, které se jednota musí vyvarovat, je nedostatek finančních prostředků na uspořádání této akce.

Pro vyvarování se hrozby stále stejných betlémů je vhodné navázat spolupráci se spolkem České sdružení přátel betlémů, díky čemuž se zajistí obměna betlémů na výstavě, jelikož tento spolek sdružuje sběratele betlémů napříč celou republikou. Dále k zajištění nových betlémů je vhodné oslovit Městské muzeum Ústí nad Orlicí, které ve svých sbírkách disponuje značným množstvím betlémů vzniklých v Ústí nad Orlicí.

V případě vyvarování se slabé propagaci bude nutné včas oslovit regionální tisk, zveřejnit a informovat o výstavě na sociálních sítích a v odborných časopisech zabývajících se tematikou betlémů. Rovněž je vhodné využít regionální televize k natočení reportáže o této výstavě, případně aby sama jednota natočila krátkou videopozvánku na výstavu, která by mohla veřejnost více nalákat a nabídnout vánoční atmosféru.

Významnou hrozbu představuje nedostatek finančních prostředků. Zde navrhuji především včasné podání žádostí o dotace, aby již před zahájením výstavy bylo zřejmé, jaké finanční prostředky jsou z dotací získány, a dále navrhuji včas oslovit místní podnikatele, zda by poskytli na uspořádání výstavy sponzorský dar (odměnou budou uvedeni na propagačních materiálech i umístěním mezi sponzory na samotné výstavě).

23. Sportovní akce

Kapitola sportovní akce se věnuje akcím Městská liga ve Stiga hokeji, Cyklopout' s Orlem, Běžecký závod – memoriál Václava Bíbuse a zavedení pravidelné sportovní činnosti. V jednotlivých podkapitolách je uveden potenciál sportovních akcí včetně případných hrozeb a jejich řešení.

23.1. Městská liga ve Stiga hokeji

Vytvoření projektu Městská liga ve Stiga hokeji se detailně věnuji v podkapitole 14, kde rovněž uvádíme finanční analýzu tohoto projektu, současný stav turnajů ve stolním hokeji Stiga a potenciál do budoucna. V závěrečném shrnutí praktické části uvádím potenciál a hrozby spojené s vytvořením a fungováním tohoto projektu.

Potenciál ligy ve Stiga hokeji

Projekt Městská liga ve Stiga hokeji má především potenciál v propagaci jednoty nejen ve městě Ústí nad Orlicí, ale také v okolí, dále případné rozšíření členské základy, kdy díky hokejům by se hráči mohli více seznámit s touto organizací, a také ve finančním dopadu. Na projekt ligy je vhodné využít dotačních programů, díky kterým by jednota mohla získat finanční prostředky na náklady spojené s touto akcí. Dále by jednota získala finanční prostředky ze startovního od hráčů a případné sponzorské dary. Zkušenost s těmito turnaji ve Stiga hokeji měla rovněž jednota v Dolní Dobrouč, která v letech 2000–2003 několik turnajů uspořádala.

Hrozba uspořádání ligy ve Stiga hokeji

Hrozbu lze spatřovat především v malém zájmu (i když dle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že dosavadní hráči o tento projekt zájem mají). I při této akci bude nutné nepodcenit propagaci a získat dostatek finančních prostředků, díky kterým bude akce možné uspořádat na dostatečné úrovni.

Předejít výše zmíněným hrozbám lze především dostatečnou propagací. Je nutné včas zahájit propagaci zveřejněním pozvánky v místním tisku a na sociálních sítích. Rovněž je vhodné využít kontaktů, které již jednota má, a poslat tuto nabídku všem, kteří se již turnajů účastnili, a ostatním orelským jednotám. Pro zajištění dostatečných finančních prostředků je nutné včas podat žádosti o dotace, aby bylo zřejmé, s jakými finančními prostředky z dotačních programů lze počítat.

23.2. Cyklopout' s Orlem

Akci s názvem Cyklopout' s Orlem se detailně věnuji v podkapitole 16, kde je uveden potenciál této akce, finanční analýza a další informace důležité k uspořádání této akce. V závěrečném shrnutí praktické části uvádím potenciál a hrozby spojené s uspořádáním této akce.

Potenciál cyklopoutě s Orlem

Cyklopout' s Orlem má potenciál především v rozšíření členské základny, kdy by bylo možné při této akci zvýhodnit členy, a tím podpořit jejich vstup do Orla. Další potenciál, který tato akce má, je nabídka široké veřejnosti, neboť by cyklopout' byla nabídnuta bez rozdílu věku. Co se týče financování této akce, tak v případě, že by se podařilo naplnit kapacitu, mohla by jednota mít z této akce i zisk (viz modelový příklad u kapitoly Cyklopout' s Orlem).

Hrozby v pořádání Cyklopoutě s Orlem

Hrozbu lze spatřovat především v malém zájmu o zavedení této nové akce. Zde je nutné nepodcenit propagaci této akce, aby se našel dostatek zájemců, a kapacita cyklopoutě se tak plně obsadila.

V případě vyvarování se výše zmíněných hrozeb navrhuji především dostatečnou propagaci této akce jak mezi členy Orla, tak mezi veřejností. K propagaci mezi veřejností lze využít sociální sítě a místní tisk, ve kterém bude pozvánka na tuto akci zveřejněna. Na zvážení je rovněž vytvoření videa, které by bylo na sociálních sítích zveřejněno a nalákalo případné zájemce.

23.3. Běžecký závod – memoriál Václava Bíbuse

Běžeckému závodu se detailně věnuji v podkapitole 17. Součástí podkapitoly je analýza této akce, potenciál a hrozby s uspořádáním závodu spojené. Ke zmapování této akce a potenciálu a hrozbám výrazně pomohla zkušenost jednoty Dolní Dobrouč, která má v pořádání běhů několikaleté zkušenosti.

Potenciál běžeckého závodu

Díky zkušenostem jednoty Orla v Dolní Dobrouči je zřejmé, že uspořádání běžeckého závodu je realizovatelné jak po stránce finanční (jednota musí na běžecký závod požádat o dotaci a oslovit sponzory), tak po stránce organizační i pro středně velkou

jednotu, jako je jednota Ústí nad Orlicí. V případě uspořádání tohoto závodu velmi doporučuji setkání vedení jednoty v Ústí nad Orlicí se zástupci s Dolní Dobrouče, aby mohli společně probrat doporučení při přípravách běhu a případné hrozby, které mohou nastat. Díky informacím z Dolní Dobrouče se nabízí varianta oslovit ústředí Orla v Brně, zda by bylo možné tento memoriál zapojit do projektu orelské běžecké ligy, čímž by bylo možné získat větší počet běžců na této akci.

Běžecký závod má potenciál jak v nabídce široké veřejnosti, jelikož by byl určen pro všechny věkové kategorie, tak v propagaci jednoty. Další významný potenciál lze spatřovat ve finančních prostředcích, které by jednota mohla z uspořádaného běhu získat.

Hrozby v uspořádání závodu

Díky zkušenostem jednoty Dolní Dobrouč bylo možné zjistit, že na závody je nutné mít poměrně velký počet pořadatelů, kteří zajistí hlídání běžecké dráhy, přípravy závody a další potřebné věci. Právě v počtu pořadatelů lze spatřovat výraznou hrozbu, jelikož nedostatek těchto pořadatelů by velmi výrazně ovlivnil celé uspořádání závodu. Jako další hrozbu lze spatřovat nedostatek finančních prostředků, a proto je nutné získat dostatečné finanční prostředky jak z dotací, tak od případných sponzorů.

Pro vyvarování se hrozeb navrhuji především včas stanovit termín závodu a oslovit členy, zda budou ochotni s pořádáním turnaje pomoci. Dále v případě nutnosti sehnání dostatečného počtu pořadatelů je vhodné využít regionální tisk a sociální sítě ke zveřejnění výzvy pro pořadatele, případně oslovit místní střední školy. Získání dostatečných finančních prostředků lze zajistit především včasným podáním žádostí o dotace, dále oslovení sponzorů (místních firem), zda by byli ochotni poskytnout buď finanční, nebo věcný dar, který by byl využit jako odměny pro soutěžící. Rovněž navrhuji jako vhodné požádat o podporu významnou regionální osobnost, která by byla ochotna převzít záštitu nad během a podpořit jej.

23.4. Zavedení pravidelných sportovních aktivit

Zavedení a fungování pravidelné sportovní činnosti se detailně věnuji v kapitolách 18–21. Součástí zavedení a rozšíření pravidelné sportovní činnosti je finanční analýza, přehled dotací, které by mohla jednota získat, a další důležité informace související

s pravidelnou sportovní činností. V závěru praktické části uvádím potenciál a hrozby těchto navrhovaných sportovních aktivit.

Potenciál pravidelné sportovní činnosti

Pravidelná sportovní činnost je důležitou složkou činnosti jednoty a představuje především i do budoucna možnost, jak získávat nejvíce členů do Orla, a tím i dostatek finančních prostředků na fungování. Zkušenostmi s pravidelným cvičením dětí a jeho financováním bylo možné se inspirovat právě v jednotě Dolní Dobrouč, která pravidelné sportovní aktivity provozuje a získává na ně finanční prostředky především z dotací. Je možné využít dvou variant: udržet a rozvíjet pravidelná cvičení, která již Orel provozuje (zde je nutné se zaměřit především na dostatečnou propagaci), a založení nových pravidelných sportovních aktivit. V případě zavedení pravidelného cvičení dětí by bylo možné výrazně navýšit členskou základnu, a především finanční zdroje, které je možné na cvičení dětí získávat z několika dotačních programů.

Hrozby pravidelné sportovní činnosti

Hrozbu v pořádání pravidelné sportovní činnosti lze spatřovat především v nedostatku zájemců o cvičení (tomu je nutné předejít dostatečnou propagací), kterému v určitém období čelila i jednota v Dolní Dobrouči, která toto období překlenula a podařilo se jí opět získat dostatek zájemců o cvičení. Další hrozbou může být nezískání cvičitele (v případě cvičení dětí) a nalezení vhodného času na pronájem prostor. Další důležitou hrozbou lze spatřovat v případě nezískání dostatečných finančních prostředků z dotací, v takovém případě by bylo nutné navýšit poplatky za cvičení, nebo získat finanční prostředky z jiných zdrojů.

Aby bylo možné hrozbám předejít, je nutné včas získat cvičitele. Navrhuji tedy, aby jednota v případě, že nebude mít mezi svými členy žádného proškoleného cvičitele dětí, oslovila potencionální cvičitele pomocí inzerátu. Rovněž lze tento inzerát zveřejnit ve školách, které se ve městě nacházejí. Pro naplnění kroužku je nutné mít dostatečnou propagaci, k čemuž je opět vhodné využít všech nástrojů (místní tisk, nabídka do škol a školek a sociální sítě). K zajištění dostatečných finančních prostředků je nutné včas podat žádosti o dotace.

ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem detailně zpracoval cíle, které jsem si vytyčil pro svoji práci. Práci jsem rozdělil na dvě hlavní části, a to část teoretickou, kde jsem zkráceně zpracoval historii vybraných orelských jednot a rovněž aktivity a hospodaření od roku 2018, kdy došlo k obnovení jednoty Orla v Ústí nad Orlicí. Ke zpracování historických pramenů mi výrazně pomohlo využití archivu jednoty Orla v Ústí nad Orlicí, kam jsem měl přístup a mohl v něm bádát. Informace po roce 2018 jsem čerpal z výročních zpráv jednot a účetnictví.

Stěžejní částí práce je část praktická, která se týká již pouze potenciálu jednoty Orla v Ústí nad Orlicí. Podařilo se mi detailně zmapovat akce, které již jednota pořádá a se kterými má zkušenost i z hlediska financování, a vypracovat jejich případný potenciál do budoucna. Výhodou bylo, že se sám aktivně na přípravě akcí a financování podílím, a mám tak přístup k potřebným datům a postupům. Další část praktické části práce tvoří návrh na uspořádání nových akcí, ať už jsou to jednorázové sportovní aktivity, nebo pravidelná sportovní činnost, kde spatřuji významný potenciál jednoty do budoucna. Potenciál spočívá především v rozšíření nabízených sportovních aktivit, které jsou u veřejnosti v současné době oblíbené a hojně navštěvované, a s tím související rozšiřování členské základny a získávání finančních prostředků pro jednotu.

Potenciál jednoty v Ústí nad Orlicí se mi podařilo podrobně zpracovat, a tato bakalářská práce tak nemusí skončit pouze u samotného zpracování, ale může být v budoucnu prakticky využita při rozvoji této jednoty. Ta má i v 21. století svoje místo mezi dalšími organizacemi, které se sportu a kultuře věnují; je však důležité aby jednota pro tuto činnost měla dostatečný počet ochotných a spolehlivých členů, kteří budou mít možnost se činnosti jednoty svědomitě věnovat.

SUMMARY

The bachelor's thesis mapped in detail the Orel unit in Ústí nad Orlicí and the Orel unit in Dolní Dobrouč. The work also includes a detailed current state of unity, including the potential for the future. The work also analyzes functioning sport and cultural activities and the proposal of new events in the unity of Ústí nad Orlicí. The thesis is made up of a theoretical part that is devoted to the history and state of the units since 2018, including a financial analysis and a practical part, which is already focused only on the unit in Ústí nad Orlicí. The work is intended to develop unity in Ústí nad Orlicí.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Tištěné zdroje

Album fotografií: 1911-1948. Ústí nad Orlicí

DUŠEK, Václav. *Jednota československého Orla Ústí nad Orlicí: 1911-1948.* Ústí nad Orlicí, 1987

Hospodaření jednoty Orla v Ústí nad Orlicí. Ústí nad Orlicí. 1991-1999

INUF: informační noviny ústecké farnosti. Ústí nad Orlicí, 2020, (213)

INUF: informační noviny ústecké farnosti. Ústí nad Orlicí, 2022, (233)

JAKUBEC. *Kronika.* Ústí nad Orlicí

Jednota čsl. Orla 25 let. K. Brožek v Ústí nad Orlicí, 1936

Kol. autorů, *Orel Dolní Dobrouč: 1911-2011.* Dolní Dobrouč, 2011

Korespondence o majetku Jednoty čsl. Orla v Ústí nad Orlicí: 1942-1945

Korespondence o navrácení majetku Jednoty čsl. Orla v Ústí nad Orlicí. 1991

MALÝ, Josef. *Kronika.* Ústí nad Orlicí

Medián: Tematická příloha informačních novin ústecké farnosti. Ústí nad Orlicí

Návrh přípravného výboru na ustavení pobočného spolku. Ústí nad Orlicí. 2018

Orelský kalendář: 1931. Velké Meziříčí: Československý Orel v Brně, 1931

Orelský svazek vydaný u příležitosti obvodového cvičení v Ústí nad Orlicí: V., VI., a XI. okrsku východočes. župy Brynychovy ve dnech 7. a 8. července 1928. K. Brožek v Ústí nad Orlicí, 1928

Památník Brynychovy župy čsl. Orla v Hradci Králové: 1906-1907, 1931-1932. Hradec Králové: Družstevní knihtiskárna v Hradci Králové, 1932

Stanovy Orla. Brno, 2019

Účetnictví jednoty Orla v Dolní Dobrouči 2018. Dolní Dobrouč, 2018

Účetnictví jednoty Orla v Dolní Dobrouči 2019. Dolní Dobrouč, 2019

Účetnictví jednoty Orla v Dolní Dobrouči 2020. Dolní Dobrouč, 2020

Účetnictví jednoty Orla v Dolní Dobrouči 2021. Dolní Dobrouč, 2021

Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2018. Ústí nad Orlicí, 2018

Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2018-2022. Ústí nad Orlicí, 2018-2022

Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2019. Ústí nad Orlicí, 2019

Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2020. Ústí nad Orlicí, 2020

Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2021. Ústí nad Orlicí, 2021

Účetnictví jednoty Orla v Ústí nad Orlicí 2022. Ústí nad Orlicí, 2022

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Dolní Dobrouč za rok 2018. Dolní Dobrouč, 2019

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Dolní Dobrouč za rok 2019. Dolní Dobrouč, 2020

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Dolní Dobrouč za rok 2020. Dolní Dobrouč, 2021

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Dolní Dobrouč za rok 2021. Dolní Dobrouč, 2022

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2018. Ústí nad Orlicí, 2019

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2019. Ústí nad Orlicí, 2020

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2020. Ústí nad Orlicí, 2021

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2021. Ústí nad Orlicí, 2022

Výroční zpráva o činnosti Orla jednota Ústí nad Orlicí za rok 2022. Ústí nad Orlicí, 2023

XVIII. Ústřední sjezd Orla: 26.5.2019. Brno, 2019

Zápis z obnovené činnosti Jednoty čl. Orla v Ústí nad Orlicí. Ústí nad Orlicí, 1990

Zápis z výroční členské schůze jednoty Orla Ústí nad Orlicí. Ústí nad Orlicí, 2018

Zápis z výroční členské schůze jednoty Orla Ústí nad Orlicí. Ústí nad Orlicí, 2022

Online zdroje

Agenturasport.cz: Dotace [online]. [cit. 2023-02-27]. Dostupné z:
<https://agenturasport.cz/dotace-neinvesticni/24-2022-muj-klub-2023-pohyb-a-zdravi/>

Bdk77.webnode.cz: Historie [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z:
<https://bdk77.webnode.cz/historie/>

Orel Dolní Dobrouč: Prezentace krojů Orla Dolní Dobrouč [online]. In: [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: <http://home.tiscali.cz/oreldobrouc/historie/textkroje.htm>

Orel Dolní Dobrouč: Stručná historie ORLA v Dolní Dobrouči [online]. In: [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: <http://home.tiscali.cz/oreldobrouc/historie/texthistorie.htm>

Orel.cz [online]. 2012 [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://orel.cz/?ukaz=zupy>

Orel.cz [online]. 2012 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://orel.cz/?ukaz=zupy>

Orel.cz: Historie Orla [online]. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z:
http://www.orel.cz/stare/profil/historie_16.htm

Ousti.cz: Malé scéna [online]. In: [cit. 2023-04-03]. Dostupné z:
<https://www.ousti.cz/misto/mala-scena/>

Pardubickýkraj.cz: Přehled dotačních programů [online]. Krajský úřad Pardubického kraje [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.pardubickykraj.cz/dotacni-programy-probihajici-probihajici-v-oblasti-cestovniho-ruchu-sportu-a-volnocas-aktivit/118465>

Snd49.webnode.cz: Historie [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z:
<https://snd49.webnode.cz/historie/>

Úrazové pojištění členů sportovních organizací [online]. Pojišťovna VZP [cit. 2023-02-11]. Dostupné z: https://orel.cz/?ukaz=ke_stazeni

Ustinadorlici.cz: Dotace města [online]. Město Ústí nad Orlicí [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://www.ustinadorlici.cz/images/mesto/dotace/2023/2-podminky-2023.pdf>

Zápis z 6. zasedání Ústřední rady Orla [online]. Brno, 2018 [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: https://orel.cz/soubory/Z%C3%A1pis_z_6%20UR_dne_28%204%202018.pdf

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa orelských žup vč. měst a obcí, kde má župa zřízeno sídlo.....	10
Obrázek 2: Dům Katolických spolků.....	13
Obrázek 3: Brožura vydaná k obvodovému cvičení	15
Obrázek 4: Banner Orel jednota Ústí nad Orlicí.....	31
Obrázek 5: Budova Lidového domu	33
Obrázek 6: členové jednoty Orla Dolní Dobrouč při oslavách obce v roce 1992	35
Obrázek 7: Graf fixních a variabilních nákladů na turnaje.....	51
Obrázek 8: Betlém s kostelem v Ústí nad Orlicí	56

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Členská základna v roce 2018	19
Tabulka 2: Členská základna v roce 2019	20
Tabulka 3: Příjmy v roce 2019	21
Tabulka 4: Výdaje v roce 2019	21
Tabulka 5: Členská základna v roce 2020	22
Tabulka 6: Příjmy v roce 2020	23
Tabulka 7: Výdaje v roce 2020	24
Tabulka 8: Členská základna v roce 2021	25
Tabulka 9: Příjmy v roce 2021	26
Tabulka 10: Výdaje v roce 2021	27
Tabulka 11: Členská základna v roce 2022	28
Tabulka 12: Příjmy v roce 2022	29
Tabulka 13: Výdaje v roce 2022	30
Tabulka 14: Vývoj členské základny a finančních prostředků za rok 2018–2022	32
Tabulka 15: Členská základna 1. polovina 20. století	35
Tabulka 16: Členská základna v roce 2018	37
Tabulka 17: Příjmy v roce 2018	38
Tabulka 18: Výdaje v roce 2018	39
Tabulka 19: Členská základna v roce 2019	40
Tabulka 20: Příjmy v roce 2019	40
Tabulka 21: Výdaje v roce 2019	41
Tabulka 22: Členská základna v roce 2020	42
Tabulka 23: Příjmy v roce 2020	42
Tabulka 24: Výdaje v roce 2020	43
Tabulka 25: Členská základna v roce 2021	44
Tabulka 26: Příjmy v roce 2021	44
Tabulka 27: Výdaje v roce 2021	45
Tabulka 28: Vývoj členské základny a finančních prostředků za rok 2018–2021	47
Tabulka 29: Náklady na turnaje ve Stiga hokeji	50
Tabulka 30: Vyhodnocení dotazníku Stiga hokeje	52
Tabulka 31: Příjmy a výdaje za Městskou ligu ve Stiga hokeji	55
Tabulka 32: Příjmy a výdaje na výstavu betlémů 2021	57

Tabulka 33: Příjmy a výdaje na výstavu betlémů 2022.....	57
Tabulka 34: Předpokládané náklady na cyklopout'	60
Tabulka 35: Příjmy a výdaje na běžecký závod	61
Tabulka 36: Příjmy a výdaje za cvičení dětí.....	65
Tabulka 37: Příjmy a výdaje za sportovní aktivity dospělých.....	67

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Dotazník k projektu Městská liga ve Stiga hokeji

